

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

DE VOORZORGSKAS DER ADVOCATEN

De Voorzorgskas werd, na bespreking die in de schoot van al onze Balies evenals in de vergaderingen van het Verbond der Belgische Advocaten, gedurende lange jaren gevoerd werden, gesticht onder de vorm ener vennootschap zonder winstgevend doel, te Brussel in de zaal van de Raad der Orde, onder voorzitterschap van Stafhouder Thevenet. De eerste handtekeningen werden geplaatst door de heren Ludovic Moyersoën, toenmalig Minister van Justitie, en Jean Van Houtte, toenmalig Minister van Financiën. Volgenden dan de handtekeningen van al de Stafhouders en afgevaardigden der Tuchtraden, in naam van de respectievelijke Balies van het land. De statuten verschenen in het Staatsblad van 28 April 1951, onder n° 1126.

De grondslag van deze vereniging rust op de vastberaden wil der advocaten een eigen maatschappelijke zekerheid in te richten zonder beroep te moeten doen op de financiële tussenkomst van de Staat of van financiële instellingen.

Luidens artikel 1 heeft de vereniging tot doel lijfrenten en pensioenen aan te leggen ten bate van advocaten, alsmede bijstand te verlenen aan hun weduwen en minderjarige kinderen.

Luidens artikel 14 worden de inkomsten van de vereniging verzekerd door :

1° Het inschrijvingsrecht.

2° Het heffen van het pleidooirecht waarvan de modaliteiten vastgesteld worden bij koninklijk besluit.

3° Het gebruik van het pleidooizegel, in de mate door de raad van beheer te bepalen en waarvan de modaliteiten vastgesteld worden bij koninklijk besluit.

4° Een jaarlijkse bijdrage welke maximum tien duizend frank bedraagt en voor zover de raad van beheer er de inning van oplegt.

5° De schenkingen en legaten.

6° De opbrengst van de belegde kapitalen.

Er is een raad van beheer en een directie-comité. Wij verwijzen naar de standregels.

De regering werd na de stichting onmiddellijk gevat door de projecten van koninklijke besluiten, opgesteld door de beheerraad der vereniging. De moeilijkheden op het terrein van het staatsrecht schenen in den beginne onoverkomelijk. Wanneer de Ministerraad in 1952 de twee teksten had goedgekeurd, werden deze overgemaakt aan de Raad van State. Nieuwe hinder-

palen kwamen te voorschijn, maar dank zij de standvastigheid, de ijver en de toewijding van Mr R. Van Roye en Mr Tienrien, der Balie van Brussel, die de besprekingen voortdurend voerden, bereikten wij de publicatie der twee onontbeerlijke besluiten dd. 28 September 1953. Nu wordt alles zo vlug mogelijk in het werk gesteld om van wal te steken. De directie en het beheer hebben reeds al de uitvoeringsmaatregelen op touw gezet en de bijzonderheden der organisatie sedert lang voorbereid. De onderrichtingen en de formulieren zullen ten gepaste tijde worden medegedeeld.

* * *

Het bij de Voorzorgskas aangesloten lid heeft « recht » op de lijfrente indien het op 65 jaar of op 70 jaar sinds 20 jaren het beroep heeft uitgeoefend. Het beheer zal nog te beslissen hebben over het punt te weten of het recht op 65 jaar of op 70 jaar zal worden toegekend. Deze lijfrente hoeft niet aangevraagd te worden, maar er kan aan worden verzaakt. De uitkering wordt niet ondergeschikt aan het verlaten van de Balie, zoals het in andere landen wordt geëist.

Voorafgaandelijk werden natuurlijk door de commissie specialisten in het vak geraadpleegd om zich rekenschap te kunnen geven van de hoogte der totale te voorziene inkomsten van de Kas enerzijds en anderzijds van de jaarlijkse uitkeringen, zoals de lijfrente aan advocaten die de ouderdom van 70 jaar of 65 jaar hebben bereikt.

Alle beramingen berusten geheel op het aantal zaken die voor de verschillende jurisdicties van het land worden behandeld. De laatste officieel gekende cijfers, op het ogenblik der stichting der vereniging (1951), waren deze van het jaar 1948; de bevoegde bestuurlijke diensten voegden er nochtans bij dat in 1949 wel in zekere arrondissementen een vermindering van het aantal zaken waar te nemen was; in andere echter een verhoging. Daarom werden voorzichtigheidshalve de getallen met 5 % verminderd.

Een eerste opmerking dringt zich op : definitieve of vaste beramingen kunnen heden nog niet opgebouwd worden. Ten tweede, weze gezegd dat noch de bevelen in kortgeding, noch de bevelen en vonnissen op rekwest noch de scheidsrechterlijke gedingen in de statistieken begrepen zijn. Daar de statistieken tame-

lijk aan duidelijkheid te wensen overlaten, werden bijgevolg ook daarvoor verminderingscoëfficiënten toegepast, voor alle zekerheid.

Maar hiertegenover ziet men dat de oorspronkelijke berekeningen van 1951 berusten op lagere bedragen van pleidooirecht en pleidooizegel dan deze voorzien in de koninklijke besluiten van 1953. Deze maken b.v. een onderscheid tussen vonnissen in laatste en in eerste instantie gevel. Zonder aarzelen kan men hieruit besluiten dat de opbrengst van deze rechten en zegels de oorspronkelijk voorziene bedragen zullen te boven gaan.

De hiernavolgende aanduidingen worden dus slechts ten voorlopige titel, onder voorbehoud en in de vorm van gematigde becijfering opgegeven.

I. Lijfrente ten voordele van de advocaat die op 65 jaar of minstens op 70 jaar sedert 20 jaar het beroep heeft uitgeoefend.

Om aan elke advocaat die de ouderdom van 65 jaar heeft bereikt, een lijfrente van 24.000 frank per jaar toe te kennen, zou de Kas moeten beschikken over 10.800.000 frank jaarlijkse inkomsten.

Om een lijfrente toe te kennen aan de advocaat die 70 jaar bereikt heeft, zou de Kas moeten beschikken over 5.878.000 frank.

Hiertegenover — de bijzonderheden ter zijde gelaten — is het te voorzien dat het pleidooirecht minstens 3 miljoen zal opbrengen, terwijl de opbrengst van het pleitzegel minstens 9 miljoen zal bedragen. Het verschil tussen de twee groepen van ontvangsten is opvallend en komt voort uit het feit dat het pleidooirecht niet in strafzaken wordt geïnd, het is te zeggen daar waar het Openbaar Ministerie het geding inleidt en voert, zonder aanstelling van een burgerlijke partij.

De totale jaarlijkse opbrengst op basis dezer gegevens zou dus zeker 12 miljoen frank overtreffen.

De studiegcommissie had aldus in 1951 de uitkering van 24.540 frank per jaar voorzien aan de advocaten die 65 jaar hebben bereikt — en 41.000 frank aan deze van 70-jarige ouderdom.

Maar dit zijn dus zeer voorlopige en uiterst lage be-ramingen, die dienen herzien wanneer de Voorzorgskas in de phase der uitvoering zal getreden zijn.

II. Bijstand aan weduwe en kinderen :

Om aan de weduwe van elke advocaat, overleden op om het even welke ouderdom, een lijfrente van 10.000 frank te storten, zou er voor het ganse land rond de 12 miljoen frank als premie moeten gestort worden.

De Voorzorgskas kan er dus niet aan denken zulke verbintenissen aan te gaan. Doch, als vertrekpunt, ten minste, zal zij wel een lijfrente kunnen toekennen aan de weduwen van advocaten die overlijden na 65- of na 70-jarige ouderdom. De toekenning van 10.000 frank zou een uitgave van 1.835.000 frank medebrengen.

In het uitzonderlijk geval van bestaan van minderjarige kinderen zou de rente verhoogd worden zonder grote bijkomende uitgaven.

III. Maatschappelijke zekerheid.

Dit problema wordt door de statuten voorzien, doch moet nog voorbehouden blijven om het voorwerp uit te maken van een latere grondige studie.

* * *

Wij hebben vermoed dat de confraters nieuwsgierig zijn en wensen zo haast mogelijk in grote trekken toegelicht te worden nopens het mechanisme der werking der « Voorzorgskassen voor Advocaten ».

De instelling is een vaste blijk van een degelijk gevoelen van ambtsbroederlijkheid en collegiale solidariteit.

Wij zijn er diep van overtuigd dat de « Voorzorgskas », opgericht ten koste van zoveel krachtingspanning der advocaten, in een geest van volledige onafhankelijkheid in de schoot der Balies, na enkele jaren over een weelderig patrimonium zal beschikken. Moge dit patrimonium nog gedurig aangroeien met talrijke en vrijwillige bijdragen, in alle stilte en eenvoud aangeboden, in het teken van « Omnia Fraterne ».

CHARLES BOELENS,

Voorzitter van het Verbond
der Belgische Advocaten.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 20 Maart 1953.

Eerste voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer-verslaggever : M. Fettweis.

Eerste advocaat-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Advocaten : Mrs Struye en Simont.

Onrechtmatige daad. — Bedrag der schadevergoeding.

— Waarde van de verloren gegane zaak ten dage van het herstel van het benadeelde vermogen.

Hij, wiens zaak is verloren gegaan ten gevolge van de onrechtmatige daad van een ander, heeft recht op het herstel van zijn vermogen door de teruggave van de zaak, welke hij heeft verloren; indien teruggave onmogelijk is, moet aan de benadeelde een schadevergoeding worden toegekend, die onafhanke-

lijk van het bijkomende nadeel, hetwelk hij mocht hebben geleden, gelijk moet zijn met de waarde van de zaak ten dage van het herstel van het vermogen.

N. V. Electricité de la Dendre t/ Cornet.

Gelet op het bestreden arrest, de 30e April 1951 gewezen door het Hof van Beroep te Brussel;

Over het tweede middel, schending van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek, doordat het bestreden arrest beslist heeft dat verweerder, die het herstel eiste van het nadeel hetwelk hij had geleden ter oorzake van het verliezen van een merrie door de schuld van aanlegster, als schadevergoeding recht had op de waarde van het dier ten tijde van het ongeval en geweigerd heeft aanlegster tot het bewijzen ervan toe te laten, dat de waarde van het dier ten dage van de rechterlijke beslissing lager was, en deze beslissing heeft doen steunen op de grond dat verweerder, zon-

der de schuld van aanlegster, door zijn eigendom ten tijde van het ongeval te gelde te maken, de zeer hoge prijs had kunnen bekomen, welke het dier toen waard was, zulks terwijl de partij, die schadevergoeding vordert, recht heeft enkel op herstel van het zekere nadeel hetwelk zij heeft ondergaan door eens anders schuld, terwijl het door verweerder ondergane nadeel vergoed zou zijn geweest door het toekennen van een som, waarmede hij tegen de thans geldende prijs een zelfde merrie had kunnen kopen als die welke hij had verloren, en terwijl het bestreden arrest, zonder de principes te schenden welke aan de aquiliaanse aansprakelijkheid ten grondslag liggen, aan aanlegster dus de machtiging niet heeft kunnen weigeren om te bewijzen dat de huidige waarde van het dier lager was dan de waarde ervan ten tijde van het schadegeval, terwijl voorts het arrest bij de raming van het nadeel evenmin rekening mocht houden met de gewone gebeurlijkheid van een verkoop van het dier ten tijde van het ongeval;

Overwegende dat het bestreden arrest vaststelt dat appellante, thans aanlegster, betoogt dat de geïntimeerde enkel vermag aanspraak te maken op de huidige waarde van de geëlectrocuteerde merrie, welke waarde naar zij aanvoert, twintig duizend frank beloopt; dat zij subsidiair verzoekt dat een deskundige zijn advies zal geven omtrent de huidige waarde van een soortgelijke merrie;

Overwegende dat het arrest deze stelling afwijst op de gronden, dat de schadeloosstelling, waarop de door de quasi-delictuele schuld van een derde benadeelde persoon recht heeft, de integrale vergoeding van het nadeel dient uit te maken; dat niet rekening dient te worden gehouden met buiten de schuld of buiten het nadeel zelf staande gebeurtenissen, welke zich na het ontstaan van bedoeld nadeel mochten hebben voorgedaan en de toestand van de benadeelde persoon mochten verbeterd of verergerd hebben; dat de eerste rechter om de schade te ramen, terecht rekening heeft gehouden met de waarde van het dier ten tijde van het ongeval; dat het verzoek om een expertise tot vaststelling van de huidige waarde van de in 1944 geëlectrocuteerde merrie van afdoendheid is ontbloeit; dat de geïntimeerde zonder de schuld van aanlegster door als toen zijn eigendom te gelde te maken, de zeer hoge prijs had kunnen genieten, welke de merrie ten tijde van het schadegeval waard was;

Overwegende ongetwijfeld dat hij, wiens zaak is verloren gegaan ten gevolge van een ongeoorloofde daad, recht heeft op het herstel van zijn vermogen door de teruggave van de zaak, welke hij heeft verloren; dat, indien teruggave onmogelijk is, de aan de getroffen toegekende schadevergoeding, onafhankelijk van de vergoeding van het bijkomend nadeel, hetwelk hij kan hebben geleden, de waarde van de zaak ten dage van het herstel van het vermogen dient te vertegenwoordigen;

Overwegende dat, al wijst het arrest er op dat, zonder de schuld van de appellante, de geïntimeerde zijn merrie ten tijde van het schadegeval had kunnen verkopen en de toentertijd geldende zeer hoge prijs ervoor had kunnen bekomen, het daardoor slechts rekening houdt met een veronderstelling; dat het geen vaststelling inhoudt van het bestaan van een bijkomend nadeel;

Overwegende dat het arrest aldus de principes heeft miskend, waarbij de vergoeding wordt geregeld van het uit een oneigenlijk misdrijf voortvloeiend nadeel en het in het middel aangehaalde artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek heeft geschonden;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat dit cassatie-arrest zal worden overgeschreven in de registers van het Hof van Beroep te Brussel en dat melding ervan zal worden gemaakt op de kant van de vernietigende beslissing;

Veroordeelt verweerders tot de kosten van het geding tot verbreking, daarin begrepen de kosten van de uitgifte van de bestreden beslissing, welke bij het verzoekschrift moest worden gevoegd,

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Luik.

RAAD VAN STATE

4e Kamer — 17 Juni 1953.

Zetel : M.M. Vranckx, voorzitter-verslaggever,
Mast en Buch.

Auditoraat : M. Lenaerts, substituut.

Advocaten : Mrs Verougstraete, Janssens-Brigode en Struye.

1. Notariaat (1 en 2).

2. Administratieve akten. — Geldigheid. — Vormen. — Motieven (2).

3. Administratieve akten. — Geldigheid. — Vormen. — Advies (1 en 2).

1. *De Minister van Justitie is niet verplicht het ontslag van een notaris te aanvaarden vooraleer het advies van de Tucht kamer en van de Voorzitter der rechtbank over de eventuele afschaffing van de plaats in te winnen.*

2. *Er is geen tegenstrijdigheid in de motieven van het advies der Tucht kamer, dat weliswaar wijst op de wenselijkheid het aantal notariaten van een kanton te verminderen, doch tevens vaststelt dat er geen grond is om een standplaats af te schaffen waarvan het behoud wenselijk is om reden van de ligging van dit notariaat en van het belang der bevolking die het bedient.*

Liets t/ Belgische Staat (Minister van Justitie).

Gezien het verzoekschrift tot tussenkomst d.d. 6 Mei 1952;

Gezien het bevel dd. 19 Mei 1952, waarbij de aanvraag tot tussenkomst van Van der Auwermeulen Jacques wordt bewilligd;

Overwegende dat het beroep strekt tot de vernietiging van het koninklijk besluit van 6 Februari 1952, houdende benoeming van Van der Auwermeulen Jacques tot notaris te Steenhuize-Wijnhuize, kanton Nederbrakel;

Overwegende dat het kanton Nederbrakel vier notarissen telde, hetzij twee ter standplaats Nederbrakel, één te Sint-Maria-Lierde en één te Steenhuize-Wijnhuize; dat verzoeker notaris is te Sint-Maria-Lierde; dat volgens het officieel vastgesteld bevolkingscijfer, verschenen in het Belgisch Staatsblad van 20 Mei 1951, dit kanton 17.750 inwoners telde;

Overwegende dat artikel 31 van de wet van 25 ventôse jaar XI betreffende het organiek regime van het notariaat, gewijzigd bij de wetten van 16 April 1927 en 23 October 1950, bepaalt dat het getal notarissen, hun aanstelling en hun standplaats worden bepaald door de regering, op zulke wijze dat er ten hoogste één notaris zij voor 6.500 inwoners in de agglomeraties Antwerpen, Brussel, Charleroi, Gent en Luik, en ten hoogste één notaris voor 6.000 in-

woners in de overige kantons, met een minimum van twee notarissen per kanton; dat boven vermeld artikel verder bepaalt dat de uit de toepassing dezer bepaling ontstane vermindering van plaatsen geschiedt naarmate plaatsen openvallen; dat nochtans de plaats die openvalt in een kanton waar het aantal notarissen in verhouding tot het bevolkingscijfer te groot is, slechts afgeschaft kan worden op eensluidende en met redenen omklede adviezen van de Tucht kamer der Notarissen en van de Voorzitter der rechtbank van het rechterlijk arrondissement, en dat de adviezen moeten verkregen worden telkens als een plaats in die kantons openvalt;

Overwegende dat op 16 December 1951 Maesfrancx P. J. ontslag uit zijn ambt van notaris ter standplaats Steenhuize-Wijnhuize aanvraag; dat bij toepassing van bovenvermelde bepalingen de tegenpartij op 29 December 1951 aan de Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Oudenaarde en aan de Tucht kamer der Notarissen van hetzelfde arrondissement een gemotiveerd advies vroeg omtrent de eventuele afschaffing van het notariaat te Steenhuize-Wijnhuize; dat de Tucht kamer der Notarissen in haar advies van 19 Januari 1952 overwoog dat, niettegenstaande het wenselijk ware het aantal notarissen in het kanton Nederbrakel tot twee of hoogstens drie te herleiden, de geografische ligging van de standplaats Steenhuize-Wijnhuize in het kanton het behoud van het notariaat in deze gemeente wenselijk maakte; dat op 23 Januari 1952 de Voorzitter van genoemde rechtbank adviseerde dat er geen aanleiding tot afschaffing bestond; dat, ten slotte, bij de koninklijke besluiten van 6 Februari 1952 ontslag werd verleend aan Maesfrancx P. J. en Van der Auwermeulen Jacques tot notaris te Steenhuize-Wijnhuize werd benoemd;

Overwegende dat verzoeker inroept dat volgens artikel 31 van de wet van 25 ventôse jaar XI de adviezen van de Voorzitter der rechtbank en van de Tucht kamer slechts dienen gegeven te worden nadat de plaats vacant is; en aldus ter zake de adviezen niet regelmatig werden ingewonnen vermits ze gegeven werden vóór de aanvaarding van het ontslag ingediend door Maesfrancx P. J.;

Overwegende dat bovenvermeld artikel 31 bepaalt dat de adviezen moeten verkregen worden telkens als een plaats open valt; dat deze bepaling enkel inhoudt dat de adviezen dienen te worden ingewonnen voor een bepaalde plaats en op het ogenblik dat de noodzakelijkheid van het behoud dezer plaats moet onderzocht worden; dat aan deze verplichting is voldaan wanneer de Koning in bezit is van de adviezen tussen het ogenblik waarop het ontslag wordt ingediend, dat de vacature kan teweeg brengen, en het ogenblik der beslissing; dat derhalve de tegenpartij de bij bovenvermeld artikel opgelegde vorm heeft geeerbiedigd;

Overwegende dat verzoeker laat gelden dat het door de tucht kamer uitgebracht advies niet met redenen omkleed is zoals uitdrukkelijk bij de wet is vereist; dat volgens hem tegenstrijdigheid bestaat in de door de Tucht kamer der Notarissen weerhouden motieven en deze tegenstrijdigheid met de afwezigheid van de motieven gelijk staat;

Overwegende dat de Tucht kamer der Notarissen haar advies besluit als volgt:

« 1° Dat in het belang van het notariaat, het aantal notarissen zou in verhouding blijven met het aantal inwoners van het kanton;

» 2° Dat in het belang der bevolking der gemeente Steenhuize-Wijnhuize en omliggende gemeenten er een standplaats zou moeten behouden blijven te Steenhuize-Wijnhuize »;

dat dit advies geen tegenstrijdigheid bevat; dat de Tucht kamer wijst op de wenselijkheid het aantal notariaten in het kanton Nederbrakel te verminderen, maar tevens vaststelt dat voór deze afschaffing de notariële standplaats te Steenhuize-Wijnhuize niet dient in aanmerking te komen, daar het behoud dezer standplaats wenselijk is om reden van de ligging van bedoelde notariaat en het belang der bevolking die het bedient;

Overwegende dat de tegenpartij de vorm heeft geeerbiedigd opgelegd bij artikel 31 van de wet van 25 ventôse jaar XI betreffende het organiek regime van het notariaat, gewijzigd bij de wetten van 16 April 1927 en 23 October 1950; dat derhalve het beroep niet is gegrond.

Besluit:

Artikel 1. Het beroep is verworpen.

Artikel 2. De betaling van het recht van 300 frank, wegens kosten voor het inleidend verzoekschrift en van het recht van 150 frank wegens kosten voor het verzoekschrift tot tussenkomst, valt ten laste van verzoeker.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e Kamer — 29 April 1953.

Voorzitter: M. De Cock.

Raadsheren: M. M. J. Rutsaert en Hallemans.
Advocaat-generaal: M. van den Eynde de Rivieren.
Advocaten: Mrs Van Alsenoy, Veldekens en Thelen.

1. Hoger beroep. — Afstand van hoger beroep door pleitbezorger. — Niet-bewezen zijn van de daartoe vereiste bijzondere volmacht.
2. Gemeente. — Beslissing in oorlogstijd van college van burgemeester en schepenen krachtens het Besluit van 28 Mei 1941 omtrent de overdracht van bevoegdheid van de gemeenteraden aan de colleges van burgemeester en schepenen. — Vereisten voor de geldigheid van dergelijke beslissing.

1. Afstand van hoger beroep door pleitbezorger kan niet worden aanvaard, zo niet is bewezen, dat deze de daartoe vereiste bijzondere volmacht heeft verkregen.

2. Beslissing van het college van burgemeester en schepenen, genomen krachtens het Besluit van 28 Mei 1941, betreffende de overdracht van de bevoegdheden van de gemeenteraden aan de colleges van burgemeester en schepenen (bedoelde beslissing behoorde krachtens art. 77/7° van de Gemeentewet tot de bevoegdheid van de gemeenteraad).

Dergelijke beslissing van het college van burgemeester en schepenen, optredend in plaats van de gemeenteraad, is nietig ingevolge art. 1 van het wetsbesluit van 5 Mei 1944, tenzij het is bekrachtigd bij K.B., waarover in de Ministerraad is beraadslaagd (art. 5, lid 3, Wetsbesluit van 5 Mei 1944).

In het onderhavige geval kunnen de betrokkenen redelijkerwijze ook niet hebben gedwaald omtrent de bevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen om bedoelde beslissing te treffen, daar deze volgens art. 77 Gemeentewet door de Bestendige Deputatie moest worden goedgekeurd en deze goedkeuring nooit is verleend.

Krachtens art. 2, par. 1, van het Besluit van de Regent van 1 September 1945 worden de beslis-

singen van het college van burgemeester en schepenen, genomen ingevolge het Besluit van 28 Mei 1944, omtrent de overdracht van bevoegdheid van de gemeenteraad aan dit college, voor zover de wet voor die beslissingen machtiging of goedkeuring door het hoger gezag vereist, alleen geacht uit te gaan van de gemeenteraad op voorwaarde, dat de machtiging of goedkeuring uiterlijk op 1 September 1944 is verleend.

Vermeyen t/ Gemeente Noorderwijk en Bestendige Deputatie van de Provinciale Raad van Antwerpen.

Gezien de akte van beroep gericht tegen het vonnis van 13 November 1951 van de Rechtbank van eerste aanleg te Turnhout;

Overwegende dat dit beroep ontvankelijk is;

A. *Wat tweede beroepene* (de Bestendige Deputatie van de Provinciale Raad van Antwerpen) *betreft* :

Overwegende dat beroepers verklaren afstand te doen van hun beroep tegenover tweede beroepene en verklaren zich bij de argumenten van de eerste rechter neder te leggen; doch overwegende dat met deze verklaring geen rekening kan gehouden worden, daar de pleitbezorgers niet het bewijs hebben geleverd dat zij de daartoe vereiste bijzondere volmacht hebben verkregen; dat evenmin een accoord tussen partijen bewezen is wat de gerechtskosten betreft;

Overwegende dat het vonnis a quo, wat tweede beroepene betreft, dient bevestigd te worden om door de eerste rechter aangevoerde redenen;

B. *Wat eerste beroepene* (gemeente Noorderwijk) *betreft* :

Overwegende dat de door beroepers ingestelde eis tot betaling strekt van de hoofdsom van 170.869,57 fr., dewelke nog zou verschuldigd zijn naar aanleiding van door beroepers uitgevoerde bouwwerken;

1° Overwegende dat in deze som een bedrag begrepen is van 17.500 frank, door de eerste rechter aan beroepers toegekend en door beroepene niet betwist, aangezien hij tot de bevestiging van het bestreden vonnis besluit;

2° Overwegende dat beroepers gewag maken van een rondschrĳven n° 99 van 15 Juni 1942 van het Commissariaat-generaal voor 's lands wederopbouw, waarbij dit laatste mededeelde « dat het bereid was zich akkoord te verklaren » met de voorstellen tot wijziging van aannemingsvoorwaarden in bepaalde omstandigheden; dat de eerste rechter daartegen heeft opgemerkt dat dit rondschrĳven niet op gebiedende wijze is gesteld en slechts richtlijnen geeft aan openbare besturen en aannemers, en dat de beslissing van de gemeente Noorderwijk van 17 Juli 1944, waarbij besloten werd 50 % toe te staan van de verhoging, door het rondschrĳven n° 99 mogelijk gemaakt, nietig is ingevolge art. 1 par. 1° en 2° van het Wetsbesluit van 5 Mei 1944, omdat het College van Burgemeester en Schepenen ten onrechte aldus een beslissing heeft genomen, die alleen door de gemeenteraad kon getroffen worden;

Overwegende dat beroepers ter bestrijding van deze mening van de eerste rechter aanvoeren, dat het besproken optreden van het College van Burgemeester en Schepenen geldig zou zijn ingevolge art. 5 van het Wetsbesluit van 5 Mei 1944, hetwelk bepaalt, zo verklaren zij, dat alle daden verricht in uitvoering van wetten en besluiten, die van kracht waren op 16 Mei 1940, door personen, waarvan de benoeming en aanwijzing of de promotie nietig is verklaard, worden

geacht verricht te zijn door de rechtmatige overheidsorganen;

Overwegende dat de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van 17 Juli 1944 getroffen werd krachtens het besluit van 28 Mei 1941, betreffende de overdracht van de bevoegdheid van de gemeenteraden op de colleges van burgemeester en schepenen; dat ten deze de beslissing krachtens art. 77 7° van de Gemeentewet tot de bevoegdheid behoorde van de gemeenteraad;

Overwegende dat dergelijke beslissing van het college van burgemeester en schepenen, optredend in plaats van de gemeenteraad, nietig ingevolge art. 1 van het Wetsbesluit van 5 Mei 1944 slechts kon worden bekrachtigd door de Koning bij middel van een Besluit, waarover in de Ministerraad is beraadslaagd (zie het verslag aan de Raad, dat aan het Besluit van 5 Mei 1944 voorafgaat, Bulletin Législatif Belge « Arrêtés de Londres » blz. 157, kol. 1, waarin soortgelijke beslissingen van de colleges van burgemeester en schepenen uitdrukkelijk vermeld worden als onder toepassing vallende van alinea 3 van artikel 5 van het Wetsbesluit van 5 Mei 1944);

Overwegende dat bij gebrek aan dergelijke bekrachtiging de beslissing van het College van Burgemeester en Schepenen van 17 Juli 1944 als nietig dient te worden beschouwd;

Overwegende dat om dezelfde reden de besluiten van 12 December 1943 en 7 Maart 1944 van het College van Burgemeester en Schepenen, waarbij dit laatste zich eveneens akkoord verklaarde met 50 % van de verhoging, toegelaten door het rondschrĳven n° 99 der hogere overheid, als nietig dient te worden beschouwd;

3° Overwegende dat beroepers vruchteloos aanvoeren dat het een burgerlijk recht is van elk der partijen door een bijbetaling het verlies te vermindern door een erge benadeling aan een medecontractant veroorzaakt; dat inderdaad in dergelijke tegemoetkoming niet op geldige wijze door de Gemeente werd toegestemd;

4° Overwegende dat beroepers zich verder op het principe beroepen « dat een orgaan van de openbare macht, hetwelk buiten de sfeer van zijn bevoegdheid treedt, de openbare macht verbindt, wanneer ingevolge de omstandigheden elk redelijk en voorzichtig mens van oordeel is dat deze handelingen binnen de sfeer van de bevoegdheden zijn verricht » (gemeenschappelijke dwaling);

Overwegende dat beroepers niet een dergelijke dwaling hebben kunnen begaan, indien zij als een redelijk en voorzichtig mens hebben gehandeld; dat inderdaad volgens artikel 77 van de Gemeentewet de door de gemeentelijke overheid te treffen beslissing aan de goedkeuring van de bestendige deputatie onderworpen was en dergelijke goedkeuring van de besproken beslissingen volgens het onderzoek van de zaak nooit bekomen werd, zodat beroepers nooit redelijk in de mening hebben kunnen verkeren dat een hen bindende beslissing voorhanden was;

Overwegende dat luidens artikel 2 par. 1 van het Besluit van de Regent van 1 September 1945 al de beslissingen, uitgaande van het college van burgemeester en schepenen, getroffen bij toepassing van het Besluit van 28 Mei 1941 betreffende de overdracht van bevoegdheid der gemeenteraden op dit college, beslissingen waarvoor machtiging of goedkeuring vanwege het hoger gezag vereist is, worden geacht uit te gaan van de gemeenteraad, op voorwaarde dat de machtiging of de goedkeuring, gegeven op een geldige of voor zodanig gehouden wijze, op 1 September 1944 verkregen was;

Overwegende dat zoals reeds vermeld, dergelijke goedkeuring nooit bekomen werd, en dus aan de voorwaarde, opgelegd door het Besluit van de Regent van 1 September 1945, niet voldaan werd; dat het aan beroepers niet toegelaten is deze bepaling van openbare orde van laatstvermeld besluit te ontduiken door een beweerde dwaling in te roepen, waarvan het bewijs bovendien niet geleverd is;

5° Overwegende dat er geen reden bestaat om na te gaan of de ontstane vertraging in de uitvoering door beroepers van de besproken bouwwerken aan overmacht te wijten is ofwel om na te gaan of de door hogervermeld rondschriven n° 99 voorziene voorwaarden voor een prijsverhoging vervuld zijn, aangezien geen bindende beslissing of toestemming van beroepene over en tot dergelijke prijsverhoging aanwezig is;

Overwegende dat de gemeenteraad van Noorderwijk integendeel op 19 September 1947 besliste meervermeld rondschriven n° 99 niet toe te passen;

Overwegende dat eerste beroepene zich er toe beperkt om de bevestiging van het bestreden vonnis te verzoeken en in hoger beroep haar wederzijds niet meer stelt, die door de eerste rechter niet ontvankelijk werd verklaard;

Om deze redenen,

Het Hof,

Gezien artikel 24 der Wet van 15 Juni 1935, dat is toegepast;

Gehoord in zijn eensluidend advies, ter openbare zitting gegeven door de Heer Advocaat-generaal van den Eynde de Rivieren,

Rechtdoende op tegenspraak,

Ontvangt het tegen eerste en tweede beroepene ingestelde hoger beroep, verklaart het ongegrond; bevestigt dienvolgens het bestreden vonnis en veroordeelt beroepers tot de kosten van beroep.

HOF VAN BEROEP TE GENT

Verenigde Kamers. — 5 Juni 1952.

Eerste Voorzitter : M. Haus.

Raadsheren : M.M. Van Winckel, Maraite, Verougstraete, Axters, Van Malleghem en De Vreese.

Eerste advocaat-generaal : M. Vermeulen.

Advocaten : Mrs J. Mathei en Alexander, loco Van der Haegen.

Verkoop op afbetaling. — Eigendomsvoorbehoud. — Ontbindende voorwaarde. — Faillietverklaring van de koper. — Niet bewezen dat de ontbinding vóór de faillietverklaring is ingetreden. — Teruggave van de gekochte auto door de gefailleerde koper aan de verkoper. — Verkoop door deze aan een derde. — Aan failliete boedel verschuldigde schadevergoeding.

Ten opzichte van derden is de ontbinding van een overeenkomst krachtens een uitdrukkelijke ontbindende voorwaarde rechtsgeldig, indien zij intreedt vóór het faillissement van de schuldenaar. In het onderhavig geval is echter niet bewezen dat de ontbinding eerst na de faillietverklaring is ingetreden.

Daar de verkoper na de terugneming van de auto deze aan een derde heeft verkocht, kan er geen sprake zijn van teruggave van de wagen aan de failliete boedel. De verkoper is verplicht tot betaling van schadevergoeding aan de failliete boedel. Deze heeft buiten de waarde van de wagen zelf geen

verdere schade geleden dan de intresten van de verkoopprijs van de wagen aan een derde, berekend van de dag van het faillissement af.

Mr Mathei q.q. t/ N.V. Ford Company.

Gezien het arrest van het Hof van Verbreking, dd. 10 October 1946;

Overwegende dat de verkoop onder voorbehoud van eigendom van een personenwagen van het merk Ford op 8 Juli 1938 tussen appellante en de gefailleerde gesloten, aan de verkoper het recht verleende in geval van wanbetaling van één van de wissels de auto terug te nemen en voor eigen rekening te verkopen;

Overwegende dat door de gefailleerde op 28 Januari 1939 een verzoek tot concordaat ter voorkoming van faillissement ingediend werd, dat verworpen werd, zodat bij vonnis van 14 Februari 1939 het faillissement werd uitgesproken; dat intussen op 8 Februari 1939 een wissel vervallen was, die niet betaald werd en op 10 Februari geprotesteerd; dat uit een kwijtschrift door gefailleerde met dezelfde datum voorzien blijkt dat appellante aan de gefailleerde een bedrag van 2.300 frank uitbetaald heeft, zijnde het verschil tussen de nog resterende schuld en de waarde van 9.500 frank; bij gemeen overleg aan de verkochte wagen toegekend;

dat bij brief op zegel, maar niet geregistreerd, eveneens gedagtekend 10 Februari 1939 de gefailleerde aan appellante bevestigde dat in uitvoering van het beding van voorbehoud van eigendom en uitdrukkelijke ontbindende voorwaarde de verkoop van de wagen verbroken werd tegen kwijtschelding van de nog resterende schuld, terwijl harerzijds appellante op 15 Februari 1939 een soortgelijke bevestiging stuurde, tevens bekennd de wagen teruggenomen te hebben;

Overwegende dat de curator betwist dat deze verhandeling een louter nakoming van het beding van voorbehoud van eigendom en van de ontbindende voorwaarde geweest is, maar integendeel een betaling is binnen de tien dagen vóór het faillissement met andere middelen dan geld of handelseffecten, die krachtens artikel 445 van de wet van 18 April 1851 nietig en zonder waarde is ten opzichte van de failliete boedel; dat de eerste rechter deze stelling heeft aanvaard;

Overwegende dat tussen partijen krachtens het beding van voorbehoud van eigendom de wagen tot de betaling van de laatste afkorting aan de verkoper bleef toebehoren, terwijl de koper alleen het gebruik van deze wagen had; dat na 10 Februari 1939, dag van het protest van de wissel van 8 Februari, de betaling van de laatste afkorting nog niet geschied zijnde, de overhandiging van de wagen door de koper aan de verkoper, de teruggave geweest is van een goed aan de werkelijke eigenaar na de ontbinding van de koop en geen inbetalinggeving kan geweest zijn, daar deze laatste handeling veronderstelt, dat de schuldenaar eigenaar is van het gegevene en vooral de schuldeiser geen eigenaar (René Piret: Faillites et Concordats, Rev. crit. Jur. B., 1951, p. 63);

Overwegende dat in het onderhavig geval het ontbindend beding in waarheid zijn uitwerking heeft gehad; dat de verkoper op grond van dit beding wegens wanbetaling de koop verbroken heeft en de verkochte wagen heeft teruggenomen, zonder alle betaalde afkortingen terug te geven, in overeenstemming met de voorwaarden van de koopovereenkomst; dat op het laatste ogenblik, bij gemeen overleg, de voorwaarden van de koopovereenkomst gewijzigd werden in deze zin, dat de verkoper aan de koper een bedrag van 2.300 frank op de gestorte afkortingen terugbetaald

heeft als prijs voor de inschikkelijkheid van de koper bij de ontbinding van de koop;

Overwegende dat de eerste rechter met reden deze wijziging van de voorwaarden als een dading beschouwd heeft, alhoewel geen dading door inbetalinggeving; dat de verkoper het recht bezat de wagen terug te nemen, maar dat de koper zelfs ten onrechte deze aanspraak kon betwisten, de verkoper zodoende verplichtend de ontbinding van de koop door de rechter oen vaststellen; dat de koper afgezien heeft van deze ongerechtvaardigde betwisting tegen teruggave van 2.300 frank op de betaalde afkortingen, wat een wederkerige toegeving behelst en tot het wezen van de dading behoort;

Overwegende dat deze dading, op grond van art. 446 van de wet van 18 April 1851 zou kunnen nietig verklaard worden, maar deze nietigheid, moest zij door de curator gevorderd zijn, de terugkeer van de verkochte wagen tot de boedel niet tot gevolg zou hebben; dat immers de verkoper krachtens het ontbindend beding reeds vóór het faillissement het recht verkregen had de wagen terug te nemen tengevolge van de wanbetaling van de wissel op 8 Februari 1939 en dit recht mocht uitoefenen, zolang het recht van de andere schuldeisers door beslag of door faillissement met het zijne niet in samenloop kwam (Zie besluiten van de heer Procureur-generaal Cornil bij Verbr. 23 Mei 1946, Pas. I, 211); dat derhalve de nietigheid van deze dading de terugkeer van de wagen of van zijn tegenwaarde tot de activa van het faillissement niet ten gevolge zou hebben, wat nochtans het voorwerp van de vordering is;

Overwegende dat ten opzichte van derde de ontbinding van een overeenkomst krachtens een uitdrukkelijke ontbindende voorwaarde, geldig is, indien zij voltrokken wordt vóór het faillissement van de schuldenaar (Verbr. 21 Maart 1929, Pas. 1929, I, 139; Verbr. 23 Mei 1946, Pas. 1946, I, 204); dat in het onderhavig geval het faillissement dagtekent van 14 Februari 1939 en dat de bescheiden die de ontbinding moeten bewijzen de dagtekening dragen van 10 Februari 1939, behalve de brief van appellante, die dagtekent van 15 Februari; dat het opmerkelijk is dat alleen bij deze laatste brief, waarvan de dagtekening valt daags na het faillissement, de aangetekende omslag gevoegd wordt, terwijl alle bescheiden die zouden bewijzen dat de ontbinding van de koop vóór de dag van het faillissement verwezenlijkt werd, niet aangetkend werden en zelfs de omslag met de poststempel niet worden vertoond, die het bewijs hunner verzending voor 14 Februari 1939 hadden kunnen staven; dat tussen appellante en haar raadsman aangaande de ontbinding van de koop briefwisseling gevoerd werd, waarvan de eerste brief geen dagtekening draagt, terwijl het antwoord en een tweede brief van appellante 13 Februari 1939 werd gedagtekend, maar dat ook hier de omslagen ontbreken, evenals het bewijs van aantekening van de brief van de raadsman, al draagt de overgelegde doorslag de vermelding «recommandée»; dat appellante niet eens het origineel van deze laatste brief voorlegt, die zij nochtans moet ontvangen hebben, indien hij haar toegezonden werd;

Overwegende dat dientengevolge de voorgelegde bescheiden niet ten overstaan van de failliete boedel bewijzen dat de ontbinding van de koop krachtens het ontbindend beding en het voorbehoud van eigendom voltrokken werd vóór het faillissement; dat men integendeel moet aannemen dat zij dagtekenen van 15 Februari 1939; hetzij van na de faillietverklaring;

Overwegende dat luidens artikel 444 van de wet van 18 April 1851 alle verhandelingen van de gefailleerde na de faillietverklaring verricht, nietig zijn;

Overwegende dat de wagen door appellante aan een derde verkocht werd; dat er dienvolgens geen spraak meer van zijn kan, dat appellante de wagen aan de failliete boedel zou teruggeven; dat de curator voor deze mogelijkheid een schadevergoeding en de tegenwaarde van het voertuig gevorderd heeft en het gevorderde bedrag van 30.000 fr. door de eerste rechter toegestaan werd; dat naar de bewoordingen van de inleidende dagvaarding in dit bedrag een deel schadevergoeding begrepen is, die niet de waarde van het voertuig uitmaakt; dat de failliete boedel geen andere schade geleden heeft, buiten het verlies van de wagen zelf, dan de intresten die de verkoopprijs van de wagen haar had kunnen opbrengen, gerekend van de dag van het faillissement af;

Overwegende dat de wagen op 8 Juli 1938 door de gefailleerde tweedehands gekocht was voor de prijs van 18.500 frank; dat bij de ontbinding van de koop op 15 Februari 1939 appellante en gefailleerde, in gemeen overleg, de wagen geschat hebben op 9.500 frank; dat naderhand de wagen door appellante verkocht is voor 9.061,90 frank; dat men dienvolgens mag aannemen dat dit laatste bedrag de werkelijke waarde van de wagen is en door appellante aan de curator q.q. deze som verschuldigd is;

Om deze redenen,

het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935,

Gehoord in zijn gedeeltelijk eensluidend advies de heer Vermeulen, eerste advocaat-generaal,

Alle andere meeromvattende besluiten als ongegrond verwerpende,

Ontvangt het hoger beroep; verklaart het ten dele gegrond; dienvolgens het bestreden vonnis van de rechtbank van Koophandel, d.d. 24 Juli 1952 verbeterend, verklaart de vordering van geïntimeerde tot teruggave van de betwiste personenwagen van het merk Ford zonder voorwerp, veroordeelt appellante aan geïntimeerde te betalen de som van 9.061,90 frank vermeerderd met de wettelijke rente, als schadevergoeding, van 14 Februari 1939 af tot de dag van de dagvaarding en van dan voort met de gerechtelijke intresten;

Bevestigt voor het overige het bestreden vonnis;

Veroordeelt ieder van de partijen tot de helft van de kosten van hoger beroep, daaronder begrepen de kosten voor het Hof van Beroep te Brussel gevallen, waarover nog niet gewezen werd.

NOOT : Zie in dit nummer arrest van hetzelfde Hof d.d. 7 Januari 1953 met advies van advocaat-generaal Matthijs.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

„Rechtskundig Weekblad”

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 7 Januari 1953.

Voorzitter : M. De Vreese.

Advocaat-Generaal : M. Matthys.

Raadsheren : M.M. Vanparijs en Gerniers.

Advocaten : Mrs G. Debra en Vangeenberghe.

Koop en verkoop op afbetaling met eigendomsvoorbehoud en ontbindende voorwaarde. — Factuur en koopakte bewijzen van één en dezelfde overeenkomst. — Vervulling van de bedongen ontbindende voorwaarde vooraleer de rechten van de overige schuldeisers van de koper met die van appellanten samenvielen. — Faillissement van de koper. — Niet toepasselijkheid van art. 444, 445 en 446 W.v.K.

In het onderhavige geval moeten factuur en geschreven koopovereenkomst, ofschoon deze laatste eerst twee dagen na de factuur is opgemaakt, als bewijzen van één en dezelfde rechtshandeling beschouwd worden.

Beding van eigendomsvoorbehoud en ontbindende voorwaarde, indien de koper in gebreke mocht blijven een der op hem getrokken wissels op de vervaldag te voldoen, terwijl de verkoper dan gerechtigd zou zijn het verkochte terug te nemen.

Daar vóór de faillietverklaring van de koper niemand anders dan appellanten enig rechtsmiddel ten aanzien van de verkochte wagen hadden aangewend, was de uitdrukkelijk bedongen ontbindende voorwaarde in vervulling gegaan vooraleer de rechten van de overige schuldeisers van de koper met die van appellanten samenvielen.

De artikelen 444, 445 en 446 W. v. K. zijn niet van toepassing, daar de teruggave van de wagen geen betaling is noch enige andere handeling als in die artikelen bedoeld, maar uitsluitend de regelmatige uitvoering van een overeenkomst, die blijkbaar onverdacht is.

Amery en N.V. General Motors Acceptance Corporation t/ Mr Vangeenberghe q.q.

Advies O.M.

I. De oorspronkelijke eis, voor de rechtbank van eerste aanleg te Veurne, zetelende in koophandelszaken, ingesteld door de heer advocaat Walter Vangeenberghe in zijn hoedanigheid van curator in het faillissement van zekere Jonckheere Georges, aan-nemer te Oostende, op eigen aangifte failliet verklaard bij vonnis dd. 7 Juni 1951, strekte tot de terugvordering, zoniet tot betaling van de waarde geschat op 75.000,— frank, van een autowagen, merk « Opel », type « Kapitan de Luxe », bouwjaar 1950, dewelke door de garagehouder Amery Etienne, uit Veurne, aan voornoemde Jonckheere werd verkocht en geleverd tegen de prijs van 96.650,— frank (taxe inbegrepen) min 57.500,— frank, naar beweerd wordt, onder voorbehoud van eigendom tot volledige afbetaling van de koopprijs en dewelke kort vóór zijn faillietverklaring door koper Jonckheere ter voldoening van overblijvende niet betaalde wissels aan de verkoper teruggegeven werd.

De rechtbank heeft de eis van de curator toegewezen op grond van diens stelling dat de aankoopfactuur van de wagen dd. 27 December 1950 geen enkel beding omvat of bedoelt nopens enig voorbehoud van eigendom tussen verkoper Amery en koper Jonck-

heere, zodat de eigendom van de wagen op *die datum reeds volledig aan de koper overging*, terwijl de financieringsovereenkomst ten voordele van de N.V. « General Motors Acceptance Corporation » eerst dagtekent van 29 December 1950, en de verkoper Amery dus op die datum aan deze vennootschap geen recht van voorbehoud van eigendom had kunnen overdragen, vermits hij zelf dat recht niet bezat. Dienvolgens heeft de rechtbank de teruggave van de autowagen aan oorspronkelijke aanlegger bevolen en, in geval daaraan niet zou worden voldaan, eerste oorspronkelijke verweerder Amery veroordeeld tot betaling van een vergoeding, welke de rechtbank op 40.000,— frank heeft bepaald, waar de curator een bedrag van 75.000,— frank gevorderd had.

Het vonnis werd aan tweede oorspronkelijke verweerder, de N.V. « General Motors Acceptance Corporation » gemeen verklaard.

Tegen deze op 28 en 29 Mei 1952 aan de oorspronkelijke verweerders betekende beslissing zijn beiden bij exploit dd. 11 Juni 1952 tijdig en in regelmatige vorm in hoger beroep gekomen, terwijl de geïntimeerde curator incidenteel beroep heeft ingesteld.

Zowel het hoofdzakelijk als het incidenteel beroep komen ons als ontvankelijk voor, daar de op verzoek van de curator gedane betekening van het vonnis met bevel tot teruggave of tot betaling verricht werd onder voorbehoud van een door de curator in te stellen hoger beroep.

II. De stelling van geïntimeerde, door de eerste rechter aanvaard, als zouden de factuur dd. 27 December 1950 en de geschreven overeenkomst dd. 29 December 1950 op twee verschillende verrichtingen betrekking hebben; de eerste een loutere verkoop van de auto zonder voorbehoud van eigendom tussen Amery en Jonckheere, de tweede een loutere indeplaatsstelling van de N.V. « General Motors Acceptance Corporation » in de rechten van de verkoper Amery tot beloop van het hem door Jonckheere nog verschuldigde bedrag van 39.156,— frank (+ financieringskosten = 43.758,— frank), met bepaling van de afbetalingstermijn, zijnde de vervaldagen van 18 door Jonckheere geaccepteerde wissels, kan naar ons oordeel bezwaarlijk worden aanvaard.

Het is immers niet omdat wegens redenen die in onderhavig geval, gelet op het slechts meer dan zes maanden later uitgesproken faillissement, wellicht onverschillig blijken en in elk geval niet als verdacht dienen te worden aangezien, de verkoopfactuur opgesteld en afgeleverd werd op 27 December 1950, terwijl de verkoopovereenkomst zelf eerst ondertekend werd op 29 December daaropvolgend, dat hieruit tot het ontstaan van twee verschillende rechtshandelingen mag worden besloten.

Weliswaar verwijst die factuur noch naar de naderhand te ondertekenen koopovereenkomst, noch naar een of meerdere voorwaarden ervan, doch bij nader onderzoek van de overgelegde bescheiden komt het ons heel wat meer redelijk voor aan te nemen dat in de praktische werkelijkheid de factuur en de gedrukte overeenkomst enkel en alleen als de elkaar aanvullende bewijsschriften dienen te worden beschouwd van de enige rechtshandeling, die tussen partijen tot stand kwam en die één en hetzelfde voorwerp had, te weten: de verkoop van de personenwagen « Opel », verkoop waarvan de voorwaarden slechts dienen te worden gevonden in de bepalingen, aangestipt bij de door koper en verkoper ondertekende en behoorlijk ingevulde overeenkomst, waarvan de datum 29 December 1950 niet betwist wordt, en waarbij tussen partijen uitdrukkelijk bedongen werd, dat de verkoop geschied-

de onder de opschortende voorwaarde van volledige afbetaling van de verkoopprijs, en dat in geval de koper o.m. op de vervaldag een der door hem geaccepteerde wissels niet betaalde, de verkoper het recht had naar zijn keuze ofwel de onmiddellijke betaling van al de nog te betalen wissels te eisen ofwel onmiddellijk en zonder voorafgaande in vertoefstelling de overeenkomst te verbreken en zonder enige pleegvorm de verkochte personenwagen terug te nemen.

Hieruit volgt dan ook dat de verkoper Amery op rechtmatige en rechtsgeldige wijze de N.V. «General Motors» in de plaats heeft kunnen stellen van laatstvermelde rechten ten opzichte van de koper Jonckheere, meer bepaald de verbreking van de verkoop bij eenzijdige wilsuiking van de verkoper en het terugnemen van rechtswege van de autowagen, waarvan deze eigenaar bleef tot op de dag der laatste afbetaling.

* * *

Uw Hof kent het stelsel dat door het Hof van Verbreking bij zijn arresten dd. 9 Februari 1933 (Pas. 1933, I, 103) en 23 Mei 1946 (Pas. 1946, I, 204 en J. T. 1946, 418 en noot van R. Piret) gehuldigd werd nopens de werking tegenover derden-schuldeisers van de koper en de curator in zijn faillissement van bedingen, zoals die welke ten deze ter sprake komen. Dit stelsel kan als volgt worden samengevat:

1) Wanneer ingevolge een verkoop van een roerende zaak met tijdsbepaling, wat betreft de betaling van een deel van de prijs en wat betreft de overdracht van eigendom, de koper in het bezit is gesteld van de verkochte zaak, is het beding van voorbehoud van eigendom in het voordeel van de verkoper zonder uitwissel ten opzichte van de andere schuldeisers van de koper en ten opzichte van de curator in zijn faillissement.

2) Wanneer de verkoop van een roerende zaak met tijdsbepaling wat betreft de betaling van de prijs ontbonden is ten voordele van de verkoper, mag deze niet, vermits hij niet beschikt over de rechtsvordering tot teruggave, de ontbinding van de verkoop inroepen tegen de schuldeisers van de koper, waarmede hij in samenloop is (wet dd. 16 December 1851, artikel 20, 5°, al. 6°).

Deze zienswijze mag echter niet worden uitgebreid tot gevallen waarop het geenszins van toepassing kan zijn.

Zo is het dat uw Hof — eerste kamer — bij zijn arrest dd. 15 Februari 1951 (R. C. J. B. 1951, blz. 161) zeer juist heeft beslist dat de verkoper van een roerende zaak met tijdsbepaling wat betreft de betaling van de prijs, een uitdrukkelijk ontbindend beding kan doen gelden ondanks artikel 20, 5° van de hypothecaire wet, wanneer hij niet in samenloop is met andere schuldeisers of met andere personen die op de verkochte zaak rechten kunnen inroepen.

In de belangwekkende noot welke de heer raadshoor R. Piret in de R. C. J. B. 1951, blz. 167 tot en met 176, aan dit arrest heeft gewijd, doet deze gezaghebbende rechtsgelerde oordeelkundig opmerken (zie: op. cit., blz. 172) dat de door het Hof van Verbreking aanvaarde opvatting niet de terugvordering door de verkoper belet, wanneer de koopovereenkomst ontbonden of verbroken werd vooraleer hij in samenloop komt met derden-schuldeisers van de koper. Hij haalt dienaangaande de passus aan van het advies van de heer procureur-generaal Léon Cornil, dat het arrest dd. 23 Mei 1946 voorafgaat (zie: Pas. 1946, I, 211) waar deze magistraat o.m. op het volgende wijst: «Si une chose est sortie du patrimoine du débiteur par l'effet

» de la résolution du contrat, et plus spécialement de » la vente qui l'y avait fait entrer, et si les créanciers » n'y ont pas mis obstacle, ils ne pourront pas ultérieurement l'y faire rentrer.»

Zo kon dan ook terecht beslist worden dat de verkoper, die op grond van een uitdrukkelijk ontbindend beding, de verkoop op afbetaling met voorbehoud van eigendom verbroken heeft vóór elke samenloop met andere schuldeisers van de koper, ertoe gerechtigd is de zaak naderhand van de curator in het faillissement van de koper terug te vorderen, die deze zaak voortaan zonder titel onder zich heeft (Verbreking, 21 Maart 1929, Pas. 1929, I, 139);

«Peu importe, à cet égard» — zo doet R. Piret opmerken — «que le vendeur ait fait jouer la condition » résolutoire dans la période suspecte antérieure à la » faillite; ni l'article 445, ni l'article 446 (de la loi sur » les faillites) ne permettent l'annulation de son » acte.»

Anders zou het er natuurlijk mede gesteld zijn, moest de ontbinding of verbreking van de verkoop haar oorsprong vinden in het louter wilsaccord van de verkoper op afbetaling en van de koper, tot stand gekomen gedurende de verdachte tijdspanne vóór het faillissement (zie: R. Ripert, op. cit. blz. 172 in fine en 173, als ook «Examen de la Jurisprudence», 1940-1950 — Faillites et Concordats, R. C. J. B. 1951, blz. 61, n° 3).

De nadruk dient er echter op te worden gelegd dat in het onderhavige geval de ontbinding of verbreking van de verkoop en het terugnemen van de autowagen, al is zulks ook geschied gedurende de verdachte tijdspanne, enkele dagen, zo niet daags vóór de faillietverklaring van de koper, verricht werden vóór elke samenloop met andere schuldeisers van de koper en wel ingevolge het uitdrukkelijke beding van eenzijdige ontbinding van rechtswege van de koopovereenkomst.

Om de letterlijke bewoordingen te herhalen van een der overwegingen uit het arrest door uw Hof met verenigde kamers op 5 Juni 1952 gewezen, in zake Mathei Jacques q.q. t/ N.V. «Ford Compagny», was óók in de onderhavige zaak, «de overhandiging van de » wagen door de koper aan de verkoper de teruggave » van een goed aan de werkelijke eigenaar, na de » ontbinding van de koop en kon zij geen inbetaling » geving zijn, daar deze laatste verhandeling ver » onderstelt dat de schuldenaar eigenaar is van het » gegevene en vooral de schuldeiser geen eigenaar». (In dit nummer gepubliceerd. — Red.)

Wij zijn de mening toegedaan dat, net zoals in voormelde zaak door uw Hof vastgesteld werd, ook in het onderhavige geval het ontbindend beding «in waarheid zijn uitwerking heeft gehad» en dat de verkoper alleen op grond van dit beding, dus zonder dat daartoe een afzonderlijk en bijzonder accoord tussen koper en verkoper noodzakelijk was, de koop wegens gebleken wanbetaling verbroken heeft en de verkochte wagen heeft teruggenomen zonder de betaalde afkortingen terug te geven in overeenstemming met de voorwaarden van de koopovereenkomst.

Voltrokken vóór het faillissement van koper Jonckheere, waren deze ontbinding en terugneming ten opzichte van derde en o.m. ten opzichte van de curator in het faillissement Jonckheere volkomen geldig.

III. Naar ons oordeel heeft dan ook ten onrechte de rechtbank de teruggave van de autowagen aan de curator bevolen.

Wij besluiten dienvolgens tot de gegrondheid van het hoofdzakelijk beroep en tot de afwijzing van de oorspronkelijke eis van het incidenteel beroep.

Arrest

Overwegende om de rechtsgevolgen te bepalen van de verkoop van de personenwagen « Opel » door eerste appellant aan Jonckheere G., niet slechts de factuur n° 2888, dd. 27 December 1950, maar tevens en vooral de geschreven koopovereenkomst n° 65041, dd. 29 December 1950 dient te worden nagegaan;

dat immers vooreerst een factuur geen afbreuk doet aan de andere wettelijke bewijsmiddelen (artikel 25 wet dd. 15 December 1872 en Fredericq, Dr. Comm. Belge, uitg. 1945, 1e boek, n° 156);

dat, waar in onderhavig geval benevens een factuur, waarin geen verkoopvoorwaarden vermeld werden, alhoewel de verkoopprijs slechts gedeeltelijk afbetaald was, ook een geschreven koopovereenkomst opgemaakt werd, voormelde factuur ten aanzien van dit geding slechts voorkomt als een eerste bevestiging van de mondeling gesloten verkoop, waarvan de voorwaarden door het koopcontract n° 65041 nauwkeurig bepaald worden;

dat het tijdsverschil — dat overigens slechts twee dagen bedraagt — tussen factuur en contract van alle belang ontbloomt is, daar het onder meer reeds voldoende verantwoord wordt door de noodzakelijkheid tweede appellant te doen tussenbeide komen ter financiering van de verkoop op afbetaling;

Overwegende dat de bewering van geïntimeerde, dat factuur en koopcontract geen betrekking zouden hebben op dezelfde partijen, strijdig is met de inhoud van deze bescheiden; dat immers beide handelen over koop en verkoop van dezelfde wagen tussen eerste appellant en Jonckheere G.; dat geïntimeerde blijkbaar de keerzijde van het koopcontract — waarin de subrogatie van G.M.A.C. in de rechten van eerste appellant vastgesteld wordt — verwart met de eigenlijke overeenkomst, welke op de voorzijde voorkomt;

Overwegende dat de eerste appellant de wagen « Opel » verkocht aan Jonckheere G. onder voorbehoud van eigendom, en met het uitdrukkelijk ontbindend beding van verbreking der overeenkomst naar keuze van de verkoper en zonder inverzuimstelling, onder meer bij niet voldoen door de koper van een der wissels op de vervaldag; dat verder tweede appellant in de rechten van de verkoper gesubrogeerd werd (zie voor- en rugzijde van het koopcontract n° 65041);

dat de koper de wissel, betaalbaar op 1 Juni 1951, op de vervaldag niet voldeed en dat op 4 Juni protestakte werd opgemaakt; dat tweede appellant diensgevolge op 6 Juni bij aangetekend schrijven, waarvan het bewijs van verzending bij de bundel gevoegd is, aan de koper berichtte dat de koopovereenkomst als ontbonden werd aangezien; dat de wagen diensgevolge aan de verkoper teruggegeven werd op 5 Juni 1951;

dat aldus, waar Jonckheere G. eerst op 7 Juni 1951 in staat van faillissement verklaard werd en vóór die datum nopens voormelde wagen geen rechtsmiddel door een andere dan appellant werd aangewend; het uitdrukkelijk ontbindend beding regelmatig tot uitvoering gekomen was, vooraleer de rechten van de schuldeisers met die van appellant samenvielen (zie: Verbreking, 21 Maart 1929; 9 Februari 1933; 23 Mei 1946, Pas. 29, I, 139; 33, I, 103; 46, I, 204, alsook Rev. Crit. de Jur. B., 1951, blz. 167 en volg.);

Overwegende dat geïntimeerde in de inleidende dagvaarding ten onrechte de artikelen 444, 445 en 446 Wb. van Kooph. inroept, beweerend dat de teruggave van de wagen nietig is, omdat zij geschiedde gedurende de verdachte periode en omdat appellant bekend waren met de staking van betalingen en het wankelen

van het crediet van Jonckheere G.; dat deze teruggave immers geen betaling uitmaakt noch een andere handeling in voormelde artikelen bedoeld, maar uitsluitend de regelmatige uitvoering van een overeenkomst — het koopcontract 65041 — waarop blijkbaar geen gegronde verdenking weegt (zie nooit R. Ripert in Rec. Crit. de Jur. B., loco citato);

Overwegende dat de brief — door Jonckheere ondertekend en door tweede appellant bedrukt met de datumstempel van 8 Juni 1951 — waarbij de koper met de ontbinding van de overeenkomst en met de terugneming van de wagen instemde, van alle belang ontbloomt is, daar ingevolge de overeenkomst de ontbinding en de terugneming uitsluitend geschieden naar keuze van de verkoper en onafhankelijk waren van de instemming van de koper;

Overwegende dat, vermits de oorspronkelijke vordering van geïntimeerde ongegrond is, zijn tegenberoep, dat er toe strekt het door de eerste rechter verworpen gedeelte van deze eis te doen toewijzen, nergens steun vindt;

Om die redenen :

Het Hof, wijzend op tegenspraak,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 Juni 1935;

Gehoord de heer substituut procureur-generaal Matthijs in zijn eensluidend advies, alle andere of strijdige besluiten als ongegrond verwerpend; verklaart het hoger beroep van beide appellantent onvankelijk en gegrond, bepaalt dat het tegenberoep onvankelijk is, maar niet gegrond is; doet het bestreden vonnis te niet,

en opnieuw wijzend, verwerpt de eis, ingesteld door geïntimeerde bij dagvaarding dd. 10 November 1951, als ongegrond;

Veroordeelt geïntimeerde tot de kosten van de twee instanties.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE TONGEREN

16 Juni 1953.

Voorzitter : M. Frère.

Rechters : M.M. Strauwen en Alsteens.

O.M.: M. Odeurs.

Advocaten : Mrs Hoegars en Lambrechts.

Misdrijven tegen de zeden. — Houden van een huis van ontucht of prostitutie. — Openbare schennis van de eerbaarheid.

Voor het misdrijf « houden van een huis van ontucht of prostitutie » is vereist het gewoonlijk verhuuren van kamers om er de ontucht of prostitutie van anderen in toe te laten tegen een rechtstreekse of onrechtstreekse vergoeding. Waar van enige vergoeding niet blijkt, is het feit niet strafbaar.

Voor de strafbaarheid van schennis van de eerbaarheid is vereist, dat zij geschiedt in een voor het publiek toegankelijke plaats of in het bijzijn van iemand, die daarbij zijns ondanks tegenwoordig is.

O.M. t/ Stulens en cs.

Aangezien het feit A-a niet bewezen is;

Overwegende dat, zo de eerste twee verdachten derde verdachte in dienst namen, dit niet uitsluitend of voornamelijk was met het doel eens anders ontucht of prostitutie te exploiteren en alzo een huis van ontucht of prostitutie te houden;

Overwegende dat in casu de bestaansvoorwaarden van het misdrijf niet aanwezig zijn;

Overwegende dat inderdaad niet bewezen is « het houden van een huis van ontucht of prostitutie », d.i. een speciale verrichting bestaande uit het gewoonlijk verhuren van kamers om er de ontucht of prostitutie van anderen in toe te laten tegen een onrechtstreekse of rechtstreekse vergoeding; (Zie Raymond Screvens : La loi supprimant la Réglementation de la Prostitution et son Application (Rev. de Dr. Pén. et de Cr., 1953, mars);

Overwegende dat, zo de eerste twee verdachten « het zich vrijwillig geven aan mannen » van derde verdachte mogelijk maakten, niet beletten en misschien in zekere mate aanmoedigden, zij hiervoor geen enkele vergoeding trokken en eerder handelden uit verregaand gemis aan elke zedelijkheid en menselijk opzicht;

Aangezien het feit A-b niet bewezen is; dat inderdaad uit niets blijkt dat de eerste twee verdachten gewoonlijk, d.i. regelmatig eens anders ontucht of prostitutie geëxploiteerd, d.i. ten gelde gemaakt hebben;

Aangezien het feit A-c bewezen is voor de eerste twee verdachten;

Aangezien de feiten B-a en b bewezen zijn ten aanzien van de derde verdachte;

Aangezien het feit C, ten laste van de drie verdachten gelegd, bestaat in het onderhouden van geslachtsbetrekkingen door de echtgenoten Stulens en Van Asbroek in tegenwoordigheid van De Greef en een zekere Cavallari Peitro en van De Greef en Cavallari voornoemd, in aanwezigheid van de echtgenoten Stulens-Van Asbroek voornoemd;

Aangezien deze feiten, hoe laakbaar ook op zedelijk gebied, toch strafrechtelijk geen aanleiding tot veroordeling geven, daar ze gebeurden in een voor het publiek ongenaakbare plaats en voor personen, die daarvan vrijwillig getuigen waren (Zie Constant, Manuel de Droit Pénal, IIe deel, nr 809 en de aldaar aangehaalde rechtspraak);

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE BRUGGE

28 Mei 1953.

Referendaris : M. E. Floré.

Advocaten : Mrs. Vincentelli, Meuleman en Van Rijn.

Documentair crediet. — Credietopening en schuldverdring. — Credietopening door tussenkomst van een bank, lasthebster van de credietopenende bank. — Kennisgeving van de overdracht der rechten uit de credietopening aan de lasthebster staat gelijk met kennisgeving aan de lastgeefster. — Ogenblik van het ontstaan van de onherroepelijke verbintenis van de credietopenende bank tegenover de begunstigde. — Aanvaarding door de begunstigde niet vereist. — Tenietdoening van de onherroepelijke credietopening. — Betekenis van de door het beheer der douane op de facturen aangebrachte stempel.

Op het ogenblik van het aanbieden van de documenten aan de bank, die lasthebster is van de bank, die het crediet geopend heeft, bestaat er nog geen werkelijke schuldverdring; op dat ogenblik worden inderdaad slechts de voorwaarden tot verwezenlijking der credietopening in werking gesteld, terwijl de schuldverdring eerst ontstaat op het ogenblik, waarop de documenten in het bezit komen van de bank, die

het crediet geopend heeft, en na onderzoek worden bevonden te voldoen aan de gestelde voorwaarden.

Vóór laatstbedoeld tijdstip kan dus alleen de credietopening worden overgedragen, niet de nog niet bestaande schuldverdring. Die overdracht behoeft dan ook niet aan de schuldenaar te worden betekend of door hem te worden aanvaard overeenkomstig artikel 1690 B. W.

Bij gedeeltelijke overdracht van het crediet kan de eerste bevoordeelde zijn facturen in de plaats stellen van die van de tweede bevoordeelde.

De kennisgeving van de overdracht van de credietopening aan de bank, die van de bank, die het crediet geopend heeft, last ontvangen heeft om alle handelingen ter verwezenlijking der credietopening te verrichten, heeft dezelfde rechtsgevolgen als de kennisgeving aan laatstgenoemde.

Indien de bank-lasthebster verzuimt onmiddellijk de kennisgeving van de overdracht over te maken aan haar lastgeefster, de credietopenende bank, kan zulks enkel tot eventueel gevolg hebben de aansprakelijkheid van de bank-lasthebster tegenover de bank-lastgeefster voor de door deze dientengevolge geleden schade.

De onherroepelijke verbintenis van de credietopenende bank tegenover de begunstigde ontstaat hetzij op het ogenblik, waarop de bank op verzoek van de opdrachtgever aanvaardt een crediet ten behoeve van een derde te openen, hetzij op het ogenblik van het uitschrijven van de credietbrief door de bank, hetzij op het ogenblik waarop de credietopening ter kennis gebracht wordt van de begunstigde, dus in ieder geval voor de aanvaarding der credietopening door de begunstigde en zonder dat deze aanvaarding vereist is. Daarin bestaat trouwens het onderscheid tussen het onherroepelijk documentair crediet en het beding ten behoeve van een derde.

De eenzijdige verbintenis van de bank ten behoeve van de begunstigde vindt haar oorsprong in de overeenkomst tussen de bank en haar opdrachtgever; aan de begunstigde komt niet de bevoegdheid toe te beslissen dat die verbintenis in se niet geldig is. Daaruit volgt dat de begunstigde van de onherroepelijke credietopening gebruik kan maken, zolang zij volgens de tussen de bank en haar opdrachtgever overeengekomen termijn en voorwaarden bestaat.

Wanneer de onherroepelijke credietopening eenmaal werkt ten behoeve van de begunstigde, onverschillig of zij door deze is aanvaard of niet, kan zij slechts te niet gedaan worden door de wilsovereenstemming van de drie belanghebbende partijen, d.w.z. de opdrachtgever, de credietopenende bank en de begunstigde.

Het aanbieden der documenten sluit in zich de aanvaarding der credietopening, ook al heeft de begunstigde vroeger geweigerd er gebruik van te maken.

Het « certificat de départ de la douane italienne » ligt besloten in de door het beheer der douanen op de facturen aangebrachte stempel. De tekst van die stempel is wel degelijk een attestatie, dat de in de facturen vermelde koopwaren op een bepaalde datum uit het buitenland werden uitgevoerd blijkens onderzoek door het beheer der douanen, dat zulks ter bevestiging ondertekent.

Quaglierie t/ Crédit général Brugeois en Banco di Roma:

Aangezien de vordering er toe strekt gedaagde, N.V. Crédit Général Brugeois, te horen veroordelen aan

aanlegger te betalen de som van 501.251,68 frank, in uitvoering ener verbintenis van credietopening, waaruit de rechten aan aanlegger werden overgedragen;

Gezien het exploit tot tussenkomst, op 4 November 1952 betekend door Alois Albert Scharpé, deurwaarder te Brugge, aldaar geboekt de 5 November 1952, kosten 40,— frank;

Aangezien deze vordering er toe strekt gedaagde, de Vennootschap op aandelen naar Italiaans Recht Banco die Roma, te doen tussenkomen in het geding, ingeleid door aanlegger tegen de N. V. Crédit Général Brugeois bij voormeld exploit van 30 Juli 1952, het te wijzen vonnis te horen bindend verklaren voor gedaagde en, voor het geval de N. V. Crédit Général Brugeois geacht mocht worden niet tot betaling verplicht te zijn wegens niet bekendmaking der overdracht van credietopening, gedaagde te horen veroordelen uit hoofde van hoofdvordering te betalen aan aanlegger als schadevergoeding de som van 501.251,08 frank;

Aangezien beide vorderingen samenhangend zijn en dienen gevoegd te worden;

Aangezien hoofdverweerster op 27 Februari 1952 in opdracht van een vennootschap, N. V. Transvins, thans Envibel, ten behoeve van de vennootschap Vinicola Veneta een crediet opende voor een bedrag van 2.000.000,— frank, geldig tot 30 April 1952, uit te betalen 120 dagen na de verzending der koopwaar tegen afgifte van bepaalde documenten, welk crediet onherroepelijk, overzetbaar, deelbaar en overdraagbaar was;

Aangezien de credietgeefster, de N. V. Crédit Général Brugeois, opdracht gaf aan de Italiaanse Bank te Venetië, Banco die Roma, om op te treden bij de verschillende handelingen, strekkende tot verwezenlijking der credietopening, en aldus deze laatste ter kennis te brengen van de bevoordeelde, de vereiste documenten in ontvangst te nemen en over te maken aan de credietgeefster, zonder evenwel zelf haar confirmatie aan de toegekende credietopening te hechten;

Aangezien op 31 Maart 1952 de Vinicola Veneta aan de Banco di Roma de tot het gebruikmaken der toegestane credietopening bestemde documenten overmaakte aan de Banco di Roma, met verzoek deze te doen toekomen aan de Crédit Général Brugeois, tevens de Banco di Roma verzoekend het nodige te willen doen ten einde het toegekende crediet tot een bedrag van 501.251,68 frank over te dragen aan Quagliere Ferdinando, hoofdaanlegger, en hiervan onmiddellijk bericht te doen toekomen aan deze laatste evenals mededeling aan de Crédit Général Brugeois;

Aangezien deze laatste weigerde voormeld bedrag van credietoverdracht te betalen aan hoofdaanlegger en de door deze laatste deswege ingestelde vordering betwist;

Aangezien de Crédit Général Brugeois, hoofdverweerster, vooreerst opwerpt dat er geen rechtsverband bestaat tussen haar en hoofdaanlegger Quagliere, omdat de betwiste overdracht der credietopening haar niet tijdig werd ter kennis gebracht noch door haar aanvaard overeenkomstig artikel 1690 B. W.;

Aangezien hoofdverweerster in dit verband in aansluiting met de argumentatie van verweerster in tussenkomst beweert, dat het ter zake niet om een overdracht van credietopening ging, doch om een afstand van schuldordering;

Aangezien deze opvatting niet kan gedeeld worden; dat inderdaad op het ogenblik van het aanbieden der documenten bij de Banco di Roma, er nog geen werkelijk bestaande schuldordering aanwezig was; dat op dat ogenblik de voorwaarden tot verwezenlijking der

credietopening slechts in werking gesteld werden, en de schuldordering enkel bepaald zou ontstaan op het ogenblik waarop deze documenten in het bezit zouden komen van de Crédit Général Brugeois en na onderzoek als voldoende aan de gestelde voorwaarden zouden bevonden worden;

Dat immers uitdrukkelijk in de credietbrief bepaald was, dat de credietopening geschiedde aan de loketten, dus ten kantore van de Crédit Général Brugeois, en de op haar naam te stellen documenten aan haar dienden overgemaakt te worden door tussenkomst van de Banco di Roma;

Aangezien derhalve de mededeling aan de Banco di Roma van de door Vinicola Veneta aan Quagliere gedane overdracht wel degelijk nog de credietopening betrof, die pas later zou kunnen overgaan in een bepaalde schuldordering, zodra de documenten ter bestemming zouden komen;

Aangezien verder om het beweerd karakter van overdracht van schuldordering te staven, opgeworpen wordt dat de documenten hadden dienen uit te gaan van de tweede begunstigde, Quagliere, om te kunnen spreken van credietopening in zijnen hoofde;

Aangezien deze opwerping evenmin steek houdt;

Dat immers aanvaard wordt dat bij gedeeltelijke overdracht van het crediet de eerste begunstigde zijn facturen in de plaats kan stellen van die van de twee begunstigde (Règles et Usances uniformes relatives aux crédits documentaires, art. 49, al. 2; Georges Marias, Du Crédit Confirmé en matière documentaire, n° 131);

Dat verder het louter materiële overmaken der documenten door de eerste begunstigde het karakter der gelijktijdig medegedeelde overdracht van credietopening niet wegneemt, gezien uitdrukkelijk blijkt dat zulks geschiedt voor rekening van de tweede begunstigde, Quagliere, die als geadresseerde van de te verwezenlijken credietopening opgegeven wordt;

Aangezien hoofdverweerster de persoonlijke kennisgeving of aanvaarding der overdracht kon vergen om tegenover de tweede begunstigde gehouden te zijn, indien het een credietopening zonder tussenkomst van een derde — lasthebber — had betroffen;

Dat de toestand evenwel wezenlijk anders is in onderhavig geval;

Aangezien het inderdaad een credietopening betrof met aanstelling en door tussenkomst van een buitenlandse bank, de Banco di Roma, die als lasthebster optrad voor de verwezenlijking der credietopening;

Dat de Banco di Roma wel degelijk dient beschouwd te worden als zijnde belast met de taak om over het algemeen alle verhandelingen te verrichten ten einde de credietopening te verwezenlijken en ten uitvoer te brengen;

Dat zulks voortspruit uit de bewoordingen van de credietbrief (aldus b.v.: nous « vous » ouvrons...), en de vermeldingen der opdracht om de bekendmaking der credietopening te doen aan de begunstigde, om de documenten in ontvangst te nemen en over te maken; dat blijkbaar eveneens de opdracht tot uitbetaling ter plaats der ter beschikking te stellen fondsen er in begrepen was;

Aangezien dan ook dient besloten te worden, dat wanneer door de begunstigde werd overgegaan tot het gebruik maken van de credietopening, hetzij tot de overdracht ervan, de vervulling der formaliteiten geldig zou geschieden bij en door de Banco di Roma met dien verstande, dat de uiteindelijke verwezenlijking door ontvangst, onderzoek en goedkeuring der documenten, voorafgaandelijk aan de uitbetaling, zou geschieden bij de Crédit Général Brugeois;

Aangezien in de voorwaarden van de credietbrief

dd. 27 Februari 1952 nergens bepaald werd dat de kennisgeving van gebeurlijke overdracht der credietopening aan hoofdverweerster persoonlijk diende te geschieden om geldig te zijn;

Aangezien, waar de Banco di Roma werd aangesteld als lasthebster om de verwezenlijking der credietopening te verrichten, de kennisgeving van overdracht ingevolge de rechtsbeginselen, die de lastgeving beheersen, geldig was tegenover de Crédit Général Brugeois, wanneer zij geschiedde aan de Banco di Roma (Planiol et Ripert, *Traité prat. dr. civ. fr.*, XI, n° 1498; cfr. *Rép. prat. dr. belge*, V°, Mandat, n° 813; cfr. De Page, *Traité Dr. civ. B.*, V, n° 441);

Dat, indien de Banco di Roma verzuimde onmiddellijk de ontvangen kennisgeving van de overdracht over te maken aan de credietgevende bank, dit enkel als gebeurlijk gevolg had kunnen hebben de persoonlijke aansprakelijkheid van de Banco di Roma als lasthebster tegenover de Crédit Général Brugeois, indien deze door voormeld verzuim schade heeft geleden;

Aangezien overigens verweerster in tussenkomst niet zonder grond doet opmerken dat, zelfs indien het een overdracht van schuldvordering had betroffen, dan nog deze overdracht bindend was voor de Crédit Général Brugeois tengevolge der kennisgeving van deze overdracht door de Vinicola Veneta aan de Banco di Roma, daar de last van deze laatste blijkbaar eveneens omvatte de uitbetaling der te verwezenlijken credietopening met de gelden, daartoe ter beschikking te stellen door de Crédit Général Brugeois;

Aangezien derhalve de kennisgeving van overdracht der credietopening op 31 Maart 1952 aan de Banco di Roma gedaan samen met het overmaken der documenten, de geldigheid dezer overdracht ten voordele van Quaglieri tegenover de Crédit Général Brugeois meebracht, zodat van dan af een rechtsband tussen beide laatstgenoemde tot stand gebracht was;

Aangezien hoofdverweerster verder opwerpt dat de credietopening zelf niet geldig tot stand kwam en derhalve niet kon overgedragen worden; dat zij staande houdt dat blijkens een briefwisseling tussen de heer Perissinotto, belanghebbende in de Vinicola Veneta, en de heer Parmentier, bestuurder van de Crédit Général Brugeois, geen aanvaarding van de credietopening geschiedde vanwege de begunstigde, de Vinicola Veneta;

Aangezien — afgezien van de vraag of de briefwisseling, uitgaande van de heren Perissinotto en Parmentier respectievelijk voor de Vinicola Veneta en de Crédit Général Brugeois, bindend was — dient te worden opgemerkt dat deze briefwisseling betreffende de voorwaarden, waarin de credietopening voordien besproken zou zijn geworden, ter zake zonder belang is;

Aangezien inderdaad de rechtsleer vrij algemeen aanvaardt, dat de onherroepelijke verbintenis van de credietgevende bank tegenover de begunstigde ontstaat hetzij op het ogenblik waarop de bank op verzoek van de opdrachtgever aanvaardt een crediet ten behoeve van een derde te openen (Les Nouvelles, *Droit Bancaire*, *Ouverture de Crédit*, n° 317 in fine), hetzij op het ogenblik van het uitschrijven van de credietbrief door de bank (P. Marais, *Des ouvertures en banque de crédits confirmés et non confirmés*, n° 32); hetzij op het ogenblik waarop de toegestane credietopening ter kennis gebracht wordt van de begunstigde (Fredericq, *Droit Commercial Belge*, t. IX, n° 199; Chevalier, *Le Crédit confirmé*, *Jur. Comm. Brux.*, 1934, p. 95; Georges Janssen, *Crédit Confirmé*, p. 156), doch telkens en in ieder geval voor de aanvaarding der credietopening door de begunstigde en zonder dat deze aanvaarding noodzakelijk is (Les Nouvelles, op. cit., n° 317, n° 334);

Dat daarin trouwens het onderscheid geacht wordt te bestaan tussen het onherroepelijk documentair crediet en het beding ten behoeve van een derde (Les Nouvelles, op. cit., n° 334; Fredericq, op. cit., t. IX, n° 201);

Aangezien dan ook de verbintenis van de Crédit Général Brugeois bleef bestaan, onverschillig of de begunstigde verklaarde er gebruik te willen van maken of niet;

Dat immers deze eenzijdige verbintenis van de bank ten voordele van de begunstigde haar oorsprong vindt in de overeenkomst tussen bank en opdrachtgever en niet aan begunstigde de bevoegdheid toekwam te beslissen, dat deze verbintenis in se niet geldig was; dat daaruit voortspruit dat de begunstigde zich op deze onherroepelijke credietopening kon beroepen en er gebruik van maken, zolang deze credietopening bestond overeenkomstig de termijn en voorwaarden, gesteld tussen opdrachtgever en bank;

Dat dergelijke onherroepelijke credietopening, eenmaal werkend ten behoeve van de begunstigde, onverschillig of zij door deze was aanvaard of niet, slechts kon te niet gedaan worden door overeenstemmende wilsverklaring van de drie belanghebbende partijen, opdrachtgever, credietgevende bank en begunstigde (Fredericq, op. cit., t. IX, n° 199; Dieryck, *Les Ouvertures de Crédit*, n° 269; *Règles et usances uniformes relatives aux crédits documentaires*, art. 5);

Aangezien, in de veronderstelling dat de heer Perissinotto geldig namens de Vinicola Veneta op een bepaald ogenblik de credietopening had kunnen afwijzen als zijnde naar zijn oordeel niet overeenkomstig de besprekingen, niets de latere aanvaarding en gebruikmaking in de weg stond, zolang de credietopening niet door overeenstemmende wilsverklaring van alle belanghebbende partijen te niet was gedaan; dat niets verhinderde dat na een eerste meningsverschil de begunstigde zich na beraad of na gebeurlijke bespreking met bank of opdrachtgever accoord verklaard had met de door deze beide laatste gedane credietopening ontstaan te zijnen gunste zonder noodzakelijke aanvaarding van zijnentwege;

Aangezien ook het aanbieden der documenten gelijktijdig met het bekendmaken der overdracht der credietopening op 31 Maart 1952 geldig gebruik gemaakt werd van de bepalingen der credietopening;

Aangezien in de veronderstelling dat men zelfs een aanvaarding der credietopening uitdrukkelijk of stilzwijgend vanwege de begunstigde zou vereisen opdat het bepaalde recht van deze laatste zou ontstaan (cfr. Georges Marias, *Du Crédit confirmé en matière documentaire*, n° 17), dan nog vanaf het ogenblik van het aanbieden der documenten deze credietopening geldig uitwerksel moest krijgen, aangezien deze aanbieding van documenten de aanvaarding der credietopening insluit, ook al had men vroeger geweigerd er gebruik van te maken;

Aangezien in verband met het geschil over het geldig bestaan der credietopening ten overvloede nog kan opgemerkt worden dat, indien de bank het weigerend schrijven van de heer Perissinotto aan de heer Parmentier als definitieve weigering vanwege Vinicola Veneta wilde aanzien ten einde tot een verval van de toegestane credietopening te kunnen komen, het in elk geval onontbeerlijk ware geweest bevestiging daarvan te vragen aan de begunstigde zelf, de Vinicola Veneta, aan wie de credietopening officieel was aangezegd; dat dan na contactname met de opdrachtgever en totstandkoming van het accoord van alle belanghebbende partijen om de credietopening als nietig en vervallen te beschouwen, kennisgeving van de ver-

anderde toestand had dienen te geschieden aan de Banco di Roma in haar hoedanigheid van lasthebster, belast met de verhandelingen ter verwezenlijking van de credietopening;

Aangezien de bank niets van dit alles deed, doch de uitgeschreven credietbrief en credietopening liet bestaan zoals zij waren;

Aangezien ten slotte de hoofdverweerster aanvoert dat de credietopening, in de veronderstelling dat zij geldig bestond, niet geldig verwezenlijkt werd omdat een der documenten naar haar oordeel niet aanwezig was, te weten het «certificat de départ de la douane italienne»;

Dat de bank beweert dat dit certificaat niet besloten ligt in de door het douanebeheer op de facturen aangebrachte stempel;

Aangezien inderdaad algemeen aangenomen wordt dat in zake documentair crediet de voorlegging van de bepaalde documenten strikt dient te beantwoorden aan de gestelde vereisten;

Aangezien evenwel zulks in die zin dient verstaan te worden, dat de voorgelegde documenten als regelmatig dienen beschouwd te worden, wanneer zij beantwoorden aan de gebruikelijke voorwaarden (Fredericq, Droit Commercial Belge, t. IX, n°97);

Aangezien de tekstinhoud van de betwiste aangebrachte stempel wel degelijk een attestatie is, dat de in de facturen vermelde koopwaren op een bepaalde datum uitgevoerd werden van het buitenland na onderzoek door het douanebeheer, dat zulks ter bevestiging ondertekent;

Dat geenszins vereist was, dat het douanecertificaat op een afzonderlijk stuk zou zijn aangebracht, wanneer het voorgelegde stuk wel degelijk de weergave bevatte van de gevorderde documentaire attestatie, hetgeen hier het geval is;

Dat deze attestatiestempel des te meer als regelmatig douane-attest dient te worden beschouwd, wanneer deze stempel-attestatie, zoals hier blijkt, de gebruikelijke werkwijze is van het betrokken douanebeheer (zie schrijven dd. 4 Maart 1953 van de commerciële raadgever van het gezantschap van Italië in België);

Aangezien derhalve de voorgelegde documenten — in overeenstemming waarmede overigens inmiddels de koopwaren toekwamen en een bestemming kregen — beantwoordden aan de gestelde vereisten, zodat hoofdverweerster ten onrechte weigerde tot betaling over te gaan in uitvoering der toegekende credietopening;

Aangezien de hoofdvordering als ontvankelijk en gegrond voorkomt;

Aangezien dientengevolge het overbodig is de vordering in tussenkomst en het meer speciaal daartegen gevoerde verweer, te onderzoeken, daar deze vordering in tussenkomst geen bestaansreden heeft en ongegrond is;

Om deze redenen

De Rechtbank

Wijzende op tegenspraak, alle verdere en strijdige besluiten verwerpende;

Voegt samen de zaken, bekend onder nummer 5033 en onder nummer 5282;

Veroordeelt hoofdverweerster aan hoofdaanlegger te betalen de som van 501.251,60 fr., te verhogen met de gerechtelijke intresten;

Verklaart de vordering in tussenkomst ongegrond en wijst ze af;

Veroordeelt hoofdverweerster tot de kosten van het geding in de hoofdzaak, begroot op 680,— fr., hierin

niet begrepen de kosten van registratie der minuut, noch die van de af te leveren uitgifte van dit vonnis, en veroordeelt aanlegger in tussenkomst tot de kosten der vordering in tussenkomst, begroot op 628,— fr.;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad niet-tenietgaande elke voorziening en zonder borgstelling;

Verleent akte aan verweerster in tussenkomst dat zij de vordering in elk harer hoofden en ten opzichte van ieder der in het geding zijnde partijen, en enkel wat de vatbaarheid voor hoger beroep betreft, schat op meer dan 500.000,— fr.;

Stelt vast dat de artikelen 2, 34, 37 en 41 van de wet van 15 Juni 1935 werden toegepast.

VREDEGERECHT TE MECHELEN - ZUID

10 April 1953

Rechter : M. De Ridder

Advocaat : Mr H. Nobels.

- Burgerlijke Rechtsvordering.** — Gevolgen van de schrapping van een zaak van de rol wegens niet-verschijnen van eiser. — Verschijning van gedaagde om uitsstel van de zaak te vragen, doch niet bij de verdere behandeling van de zaak. — Verstekvonnis.
- Rijksmaatschappelijke Zekerheid.** — De in art. 12 van het Wetsbesluit van 28 December 1944 bepaalde termijn van drie jaar is niet een verjaringstermijn, doch een vervaltermijn. — Aanvangspunt van die termijn. — Ambtshalve toepassing.

1. Wanneer de Vrederechter wegens niet-verschijning van eiser een zaak van de rol heeft geschrapt, is de vordering daardoor niet tenietgegaan, door een nieuwe dagvaarding herleeft de zaak van de dag af der eerste dagvaarding.

Indien gedaagde enkel is verschenen om uitsstel der zaak te vragen zonder verweer te voeren en bij de behandeling niet meer verschijnt, moet een verstekvonnis worden uitgesproken.

2. De in art. 12 van het Wetsbesluit van 28 December 1944, zoals dit is gewijzigd bij art. 2 van 6 September 1946, bepaalde termijn van drie jaar, binnen dewelke de R.M.Z. de vordering tot betaling der bijdrage tegen de werkgever voor de burgerlijke Rechter moet instellen, is niet een verjaringstermijn, doch een vervaltermijn. Immers de wetgeving omtrent de maatschappelijke zekerheid heeft een publiekrechtelijk en fiscaal karakter.

Deze vervaltermijn is van openbare orde, aangezien hij deel uitmaakt van een wetgeving, die voor de daaronder vallende personen dwingend is, zonder dat zij daarvan mogen afwijken; voormelde vervaltermijn moet dus door de Rechter ambtshalve worden toegepast.

Ook uit andere wetsbepalingen blijkt dat bedoelde termijn een vervaltermijn is (zie nader het vonnis).

Het aanvangspunt van bedoelde driejarige termijn is niet de datum van aangifte door de schuldenaren bij de R.M.Z., doch de dag, waarop de vordering van de R.M.Z. tegen de werkgever opeisbaar is geworden.

R.M.Z. t/ Belg. Nat. Werk tot bestrijding der Tering.

Aangezien eiseres bij exploit van rechtsingang van deurwaarder E. Abts, te Mechelen dd. 6 April 1949 de veroordeling vordert van verweerster om haar te betalen: 13.393 frank achterstallige bijdragen en bij-

slagen; 5 % intrest vanaf 10 Januari 1949 tot de dag der betaling; de rechterlijke intresten en de kosten van het geding; dit alles bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande iedere voorziening en zonder borgstelling;

Aangezien de zaak wegens niet-verschijnen van eiseres van de rol werd geschrapt;

dat eiseres, bij exploit van deurwaarder E. Abts te Mechelen dd. 21 December 1951 de zaak opnieuw heeft ingeleid;

dat deze echter herhaalde malen werd uitgesteld; dat verweerster, welke geen verweermiddelen heeft aangevoerd, thans niet meer verschijnt;

Aangezien de wetgever zelden het woord «verval» gebruikt en soms zelfs het woord verjaring gebruikt voor vervaltermijnen (De Page, droit civil, deel VII, 2, n° 1135 B.);

dat dan ook in ieder geval afzonderlijk moet worden nagegaan of de wetgever door het voorschrijven van een termijn een verjaringstermijn dan wel een vervaltermijn bedoeld heeft (De Page, droit civil, deel VII, 2, n° 1135 B.);

I. Aangezien de wetgeving op de maatschappelijke zekerheid voorziet: verplichte betaling, strafrechtelijke sancties, verwijlntresten, welke van rechtswege lopen, inning der afhoudingen zonder tussenkomst van de schuldenaar of door de gewone fiscale middelen (A. Lagasse, lector aan de Universiteit te Leuven, in zijn studie «Sécurité sociale et droit du travail», in *Annales der Rechtsgeleerdheid en Staatswetenschappen*, 1951, blz. 228);

dat deze wetgeving in feite, wat betreft haar dwangmiddelen, publiekrechtelijk is, vermits zij steunt op strafrechtelijke en disciplinaire sancties, op sancties met fiscaal karakter; vermits de belangen der recht-hebbenden van ambtswege gevrijwaard worden, zonder dat zij zelf behoeven op te treden en zonder dat zij er afstand mogen van doen of er een dading over aangaan (op. cit., blz. 234);

dat verder deze wetgeving bepaalt dat, zelfs bij goede trouw van de werkgever, de rechter geen kwijtschelding van boeten en verwijlntresten mag verlenen; dat enkel de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid hiertoe gemachtigd is (zie Verbr., 27 Sept. 1951, Pas. 1952, I, 33), hetgeen veel gelijkenis vertoont met de fiscale wetgeving, die aan de rechter verbiedt fiscale boeten kwijt te schelden en deze bevoegdheid alleen toekent aan de Minister van Financiën (artikel 9 van het Regentsbesluit van 18 Maart 1831; Verbr., 7 Febr. 1950, Pas. 1950, I, 393);

Aangezien sommigen de bijdragen aan de R. M. Z. dan ook beschouwen als hebbende een parafiscaal karakter (zie Simone David, chef de travaux à l'Université de Liège, in «La nature juridique des cotisations à la sécurité sociale», verschenen in *Revue de droit social et des tribunaux du travail*, 1952, blz. 169-182);

Aangezien, welk ook het juiste karakter moge wezen van de bijdragen aan de R. M. Z. — hetgeen nog niet met zekerheid schijnt uitgemaakt te zijn — aan de hand van de hiervoren uiteengezette gegevens vaststaat dat de verplichtingen, welke voortspruiten uit de inrichting der maatschappelijke zekerheid, het karakter niet hebben van burgerlijke verbintenissen, vermit alle prestaties op dwingende wijze opgelegd zijn door de overheid en de bijdragen geïnd worden door eiseres, die een openbare instelling is (zie H. Lenaerts, «De geschillen in zake Maatschappelijke Zekerheid», in *Annales der Rechtsgeleerdheid en Staatswetenschappen*, 1952, blz. 463);

Aangezien uit de Voordracht aan de Regent, welke

de Besluitwet van 28 December 1944 betreffende de Maatschappelijke Zekerheid der arbeiders voorafgaat, blijkt dat gestreefd wordt «naar een meer rechtvaardige verdeling der vruchten van de gemeenschappelijke arbeid» met het doel «het grootst aantal mannen en vrouwen aan de vrees voor de ellende te onttrekken» (Verzameling van wetten en koninklijke besluiten van België, 1944, blz. 993);

dat door deze zorg voor rechtvaardigheid en welstand een collectief doel werd nagestreefd, zonder inachtneming van individuele beschouwingen of persoonlijke toestanden (Burg. Rechtbank Kortrijk, 15 Januari 1953, R. W. 1952-'53, zesde alinea van kol. 941);

Aangezien, nadat het Hof van Verbreking (12 Dec. 1929, Pas. 1930, I, 48) beslist had dat de termijn voorgeschreven in artikel 30, lid. 2 der wet van 24 December 1903, een vervaltermijn was en van openbare orde, hetzelfde Hof bij arrest van 15 October 1931 (Pas. 1931, I, 253) beslist dat in zake vorderingen tot betaling van de wettelijke vergoedingen op grond der wetgeving op de arbeidsongevallen de termijn, voorgeschreven voor het inleiden van het geding, niet geschorst wordt wegens minderjarigheid of ontzetting van het slachtoffer, omdat volgens het advies van de heer Procureur-Generaal de wetgeving op de vergoeding wegens arbeidsongevallen niet steunt op een persoonlijk belang, doch haar oorsprong vond in de gedachte van collectieve rechtvaardigheid (Pas. 1931, I, 257);

Aangezien, vermits zoals hierboven betoogd, de wetgeving op de maatschappelijke zekerheid verplichtingen tot stand heeft gebracht, die niet het karakter van burgerlijke verbintenissen hebben en zij een collectief doel nastreeft, dient aangenomen te worden, dat de termijn van drie jaar om een burgerlijke vordering in te leiden geen verjaringstermijn is, doch een vervaltermijn;

Aangezien deze vervaltermijn van openbare orde is; vermits hij deel uitmaakt van een wetgeving, die voor de daaronder vallende personen dwingend is, zonder dat zij daarvan mogen afwijken (zie hierover Rép. pr. dr. b. V°, Pourvoi en cassation en matière civile, n° 380); en dus ambtshalve door de Rechter moet toegepast worden.

II. Aangezien het karakter als vervaltermijn van de termijn van drie jaar, binnen dewelke de burgerlijke vordering ingevolge artikel 12 van het wetsbesluit van 28 December 1944, gewijzigd door artikel 2 van het wetsbesluit van 6 September 1946, moet ingeleid worden, bovendien nog blijkt uit de hiernavolgende beschouwingen:

1) Voormeld gewijzigd artikel 12 bepaalt in zijn paragraaf 2 dat een werkgever, die de voorschriften op de maatschappelijke zekerheid niet heeft nageleefd, kan vervolgd worden krachtens de bepalingen van het Wetboek van Strafrecht, indien daartoe aanleiding bestaat;

Naar gelang van het strafbaar karakter zijner daad kan deze een wanbedrijf of een misdaad opleveren, normaal verjarend respectievelijk na tien jaren en na drie jaren, welke verjaringstermijn nochtans door stuiting kan verdubbeld worden (Rép. pr. dr. b. V°, prescription en matière répressive, n° 103);

Eiseres kan zich burgerlijke partij stellen voor de bevoegde strafrechter en de stuiting van de verjaring der strafvordering stuit eveneens die der burgerlijke vordering (Rép. pr. dr. b. V°, prescription en matière répressive, n° 105);

2) Voormeld gewijzigd artikel 12 bepaalt eveneens in paragraaf 2, dat wegens de aldaar opgesomde tekortkomingen politiestrafen kunnen toegepast worden.

die verjaren na een vol jaar, te rekenen van de dag waarop de overtreding is gepleegd; indien echter de werkgever de afhoudingen deed, doch ze niet samen met zijn bijdragen overmaakte aan de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid binnen de reglementaire termijnen en voorwaarden, vangt de verjaringstermijn eerst aan op de dag der overmaking van de afhoudingen aan de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid;

Indien bij veronderstelling de werkgever de gedane afhoudingen na drie jaar nog niet voldaan heeft, kan hij nog voor de politierechter vervolgd worden, die, in geval hij de werkgever straft, deze laatste ambtshalve moet veroordelen tot het voldoen aan de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid van de achterstallige bijdragen, alsmede van de bijdragevermeerdering en de verwijlsintrest;

3) Voormeld gewijzigd artikel 12, paragraaf 1, bepaalt dat de vordering der aan de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid door de werkgevers verschuldigde sommen kan geschieden door overdracht van het dossier aan het Beheer der Rechtstreekse Belastingen, dat de inning van bedoelde sommen zal vervolgen als inzake rechtstreekse belastingen;

Artikel 78 van het K. B. van 22 September 1937, gewijzigd door artikel 6 van het Regentsbesluit van 31 October 1947, doet het innen van de rechtstreekse belastingen eerst verjaren na vijf jaar, termijn welke kan gestuit worden (zie ook De Page, Complément au traité de droit civil, deel I, n° 1316);

Aangezien uit de drie hiervoren uiteengezette beschouwingen voortvloeit dat in bepaalde omstandigheden en in bepaalde voorwaarden eiseres hare rechten kan vervolgen meer dan drie jaren na het ontstaan dier rechten;

dat, wanneer eiseres haar burgerlijke vordering binnen de drie jaar moet inleiden voor de Vrederechter en zij dit niet heeft gedaan, verweerster daarom niet noodzakelijk bevrijd is van haar verplichtingen;

dat daaruit eens te meer voortvloeit dat de voorgeschreven termijn van drie jaar om de burgerlijke vordering in te leiden, geen verjaringstermijn is, doch een vervaltermijn.

III. Aangezien de bijdragen voor het eerste kwartaal 1946, welke zoals reeds opgemerkt, verschuldigd waren op deze laatste datum; dat de aanvang van de vervaltermijn van drie jaar niet de datum is der eventuele aangifte door verweerster bij eiseres, doch wel het ogenblik, waarop de verplichting om te betalen ten laste van verweerster is ontstaan, vermits de bijdragen gelijktijdig moeten overgemaakt worden met de aangifte, zodat zij van deze aangifte niet afhangen (Burg. Rechtbank Kortrijk, 15 Januari 1953, R. W. 1952-'53, 937);

Aangezien ingevolge artikel 1033, 1° en 2° van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de termijn van drie jaren, binnen dewelke de bijdragen verschuldigd op 31 Maart 1946, moesten opgeëist worden, verviel op 31 Maart 1949;

dat, nu de oorspronkelijke dagvaarding eerst dagtekent van 6 April 1949, eiseres dus vervallen is van haar recht om de op 31 Maart 1946 verschuldigde bijdragen te vorderen voor de burgerlijke rechtbanken; Aangezien echter de vraag dient gesteld te worden of eiseres eveneens vervallen is van haar recht om de bijlagen op de bijdragen voor het eerste kwartaal 1946 voor de burgerlijke rechter te vorderen, welke bijlagen voor het eerst opeisbaar zijn geworden op 15 Mei 1946 (zie artikel 9 van het Regentsbesluit van 7 September 1946);

Aangezien, vermits eiseres eventueel langs andere

wegen de hoofdbijdragen over het eerste kwartaal 1946 nog kan opeisen, de bijlagen over dat kwartaal nog kunnen gevorderd worden, omdat de vordering daarvan tijdig is ingesteld.

IV. Aangezien, vermits er mogelijk vergissingen in de berekeningen geslopen zijn, de eiseres zelf de benoeming van een deskundige vraagt;

Gelet op de artikelen 2, 30, 32, 33, 35, 37 en 41 der wet van 15 Juni 1935;

Om deze redenen :

Wij Vrederechter, oordelende in eerste aanleg en bij verstek tegen verweerster, verklaren de vordering niet ontvankelijk in zover zij strekt tot betaling der bijdragen over het eerste kwartaal 1946; verklaren haar ontvankelijk voor het overige der vordering.

Vooraleer verder ten gronde te beslissen, benoemen als deskundige de heer F. Vandenhouten, licentiaat in handelswetenschappen, wonende te Merksem, Bredabaan, 201, ten einde, na partijen te hebben gehoord of deze behoorlijk te hebben opgeroepen, na inzage te hebben genomen van de boekhouding van partijen, van alle nuttige documenten en geschriften, en na van allen nuttige inlichtingen te hebben ingewonnen, in een beredeneerd en onder eed bevestigd verslag op te geven : 1) welke bijdragen verweerster aan eiseres verschuldigd was over het eerste kwartaal 1946 ten einde de bijlagen hierop te kunnen berekenen; welk het bedrag is dezer bijlagen; 2) welke bijdragen en bijlagen verweerster aan eiseres verschuldigd is over het tweede, het derde en het vierde kwartaal 1946;

Om na neerlegging van dit verslag verder te vonnissen als naar behoren.

Houden de beslissing omtrent de kosten aan.

NOOT : Verg. o.a. Vredegerecht Brugge, 3 November 1951, R.W. 1952-'53, 766; ambtshalve toepassing van de « verjaring ». Omtrent de vraag of bedoelde termijn een verjaringstermijn dan wel een vervaltermijn is, zie o.a. Rechtbank Luik, 14 Januari 1952, R. W. 1952-'53, 934, en het in het bovenstaande vonnis van de Mechelse Vrederechter aangehaalde vonnis van de Rechtbank te Kortrijk, 15 Januari 1953, R. W. 1952-'53, 937, met noot.

POLITIERECHTER TE PEER

2 Juni 1953.

Rechter : M. A. Roelandts.

Advocaten : Mrs Maris en Baeten.

Wegenverkeer. — Links afslaande weggebruiker. — Een weggebruiker, die het Algemeen Wegenverkeersreglement overtreedt, levert een onvoorzienbare hindernis op.

Krachtens art. 57/2° Algemeen Wegenverkeersreglement heeft de weggebruiker, die zijn weg vervolgt, voorrang op hem, die naar links wil afslaan en zijn weg niet vervolgt; het feit, dat laatstgenoemde zijn richtingaanwijzer heeft uitgestoken, kan niet voor hem, die zijn weg vervolgt, de verplichting medebrengen stil te houden.

Het aanrijden van een hindernis valt alleen dan onder toepassing van art. 42 van voormeld Reglement, wanneer die hindernis kon worden voorzien. Een weggebruiker, die een overtreding van het

Reglement begaat, levert een onvoorzienbare hindernis op.

O. M. t/ Goethals en Degreef.

Overwegende dat art. 57/2° Algemeen Verkeersreglement voorrang verleent aan wie zijn weg vervolgt — in casu tweede verdachte — op wie links afdraait en zijn weg niet vervolgt — in casu eerste verdachte;

Overwegende dat, zo eerste verdachte geen voorrang heeft, het feit dat hij zijn richtingaanwijzer heeft doen werken, voor de tweede verdachte de verplichting niet kan meebrengen stil te staan;

Overwegende dat, tweede verdachte volgens de Ferodo-tabellen met en snelheid van 60 Km. per uur moet gereden hebben op de grote baan Hasselt-Eindhoven, snelheid die niet overdreven is en niet gevaarlijk; dat dus de grenzen der prioriteit van de weggebruiker, eerste verdachte, die zijn weg vervolgt buiten een splitsing of kruising, niet aangetast worden door het feit van overdreven snelheid of roekeloosheid van verdachte;

Overwegende dat art. 57/2°, — dat een abnormale en voor andere weggebruikers hinderlijke beweging bedoelt, die bestaat in het links afdraaien van iemand die zijn weg niet vervolgt — op eerste van toepassing is, en dat het te zijnen laste gelegde feit bewezen is;

Overwegende dat niet blijkt dat tweede verdachte, die zijn weg vervolgde, een fout zou hebben begaan;

Overwegende dat immers algemeen aangenomen wordt dat een weggebruiker, die een overtreding van het Reglement begaat, een onvoorzienbare hindernis uitmaakt, hetgeen ten deze het geval is;

VREDEGERECHT TE PEER

8 Juli 1953.

Rechter : M. Roelandts.

Advocaten : Mrs Maris en Derks.

Vatbaarheid voor hoger beroep. — Volstreekte bevoegdheid. — Vergoedende intresten. — Gerechtelijke intresten.

Ter beoordeling van de vraag of een zaak al dan niet vatbaar is voor hoger beroep, moet het bedrag van de gevorderde vergoedende intresten bij dat van de

hoofdsom worden gevoegd. Voor de bepaling van de volstreekte bevoegdheid moeten eveneens de vergoedende intresten, welke verschuldigd zijn geworden vóór het instellen van de vordering, gevoegd worden bij de hoofdsom; de gerechtelijke intresten komen daarvoor niet in aanmerking, daar zij eerst na het inleidend exploit verschuldigd zijn geworden en dus geen belang hebben voor het vaststellen van het beloop van de vordering.

Schalley t/ Vanbriel.

Overwegende dat de vordering van de eiser strekt tot betaling ener schadevergoeding van 9.998 frank, vermeerderd met de vergoedende intresten sedert de dag van het ongeval en de gerechtelijke intresten, en tot de kosten, wegens het feit dat eiser op 1 September 1952 te Kleine-Brogel het slachtoffer geweest is van een verkeersongeval, toen hij plaats genomen had in het autovoertuig van en bestuurd door verweerder;

Overwegende dat om het bedrag van de vatbaarheid voor hoger beroep te bepalen aangenomen wordt dat het bedrag van de vergoedende intresten bij de hoofdsom dienen te worden gevoegd (Jur. Port d'Anvers, 1943, blz. 237);

Overwegende dat op dezelfde wijze de vergoedende intresten, welke bestaan van vóór het instellen van de eis bij het hoofdbedrag van de eis dienen te worden gevoegd om de bevoegdheid «ratione materiae» te bepalen; dat anderzijds de gerechtelijke intresten niet in aanmerking komen, daar deze slechts ontstaan na de inleidende akte en dus geen belang hebben voor het vaststellen van het beloop van de vordering;

Overwegende dat bij dagvaarding gevorderd werd een hoofdsom van 9.998 frank met de vergoedende intresten vanaf 1 September 1952;

Overwegende dat in casu de waarde van het geschil 10.000 frank overtreft, vermits de vergoedende intresten van af 1 September 1952 over een bedrag van 9.998 frank in ieder geval deze laatste som zal stijgen boven de 10.000 frank;

Overwegende dat deze vordering de bevoegdheid «ratione materiae» van de Vrederechter overschrijdt;

Overwegende dat deze onbevoegdheid van openbare orde is, dat partijen er niet mogen van afwijken en dat de rechter haar ambtshalve dient uit te spreken;

Om deze redenen,

Wij, Vrederechter, rechtdoende op tegenspraak:

Verklaren Ons onbevoegd om kennis te nemen van de eis;

Veroordelen eiser tot de kosten.

OVERZICHT DER BELGISCHE WETGEVING

(1 - 31 Juli 1953)

Het is de bedoeling elke maand hier een overzicht te geven van de voornaamste wetten en besluiten, die in het Staatsblad verschijnen.

De wetten en besluiten, die voor de rechtspraktijk belangrijk kunnen worden geacht, zullen in de mate van de plaatsruimte telkens beknopt worden samengevat.

Daar gedurende de gerechtelijke vacatieperiode belangrijke wetten verschenen zijn, hebben wij gemeend dit eerste overzicht te moeten aanvangen met de periode van 1 tot en met 31 Juli 1953. De over-

zichten van de maanden Augustus, September en October zullen in de eerstvolgende nummers worden opgenomen.

I. STAATS- EN ADMINISTRATIEFRECHT.

1. *Kieswet.* — De wet van 30 Juni 1953 (Staatsblad 5 Juli 1953) wijzigt sommige artikelen van het Kieswetboek, betrekking hebbend op het kiesdomicilie en de uitsluiting van personen, die krachtens de wet van 15 Mei 1912 op de kinderbescherming en krachtens het

wetsbesluit van 14 November 1939 betreffende de be-
teugeling van de dronkenschap werden veroordeeld.

II. BURGERLIJK RECHT.

1. Personen- en familierecht.

2. *Vreemdelingen.* — *Ontheffing van verblijfsbelasting.* — Krachtens de wet van 6 Juli 1953 (Staatsblad 11 Juli 1953 - 4434) betreffende de op sommige vreemdelingen toepasselijke verblijfsbelasting, is de Koning bevoegd om, rekening houdend, eendeels zo met de door vreemde landen aan Belgen in zake toelating van verblijf en vestiging verleende faciliteiten als met de voordelen welke de in die landen verblijfhoudende Belgen in zake verblijfsbelasting of gelijkaardige belastingen genieten, en anderdeels met het wederzijdse aantal buitenlandse verblijfhoudende Belgen en in België verblijfhoudende onderdanen van die vreemde landen, algehele of gedeeltelijke ontheffing van de verblijfsbelasting ten behoeve van die onderdanen te verlenen.

In geval van vrijstelling of vermindering heffen de gemeenten vergeldingen voor het dekken van de administratiekosten; het tarief van die vergeldingen wordt door de Koning vastgesteld.

3. *Huwelijk.* — Bij de wet van 14 Juli 1953 (Staatsblad 30 Juli 1953 - 4742) worden de artikelen 148, 150 en 151 van het Burgerlijk Wetboek (Hoofdstukken I en III van Titel V van Boek I) betreffende de toestemming der ouders in het huwelijk hunner kinderen door nieuwe belangrijke bepalingen vervangen.

Indien de ouders het niet eens zijn omtrent het huwelijk hunner kinderen die de volle leeftijd van 21 jaar niet hebben bereikt, dan moet krachtens de nieuwe wet (artikel 1) het geschil aan de Rechtbank van eerste aanleg van de woon- of verblijfplaats van het kind worden voorgelegd, welke rechtbank uitspraak doet in het belang van het kind; vroeger volstond, ingeval van meningsverschil, de toestemming van de vader.

Het meningsverschil tussen de ouders kan worden vastgesteld door een notariële akte, door een deурwaardersexploit, door een proces-verbaal opgemaakt door een ambtenaar van de Burgerlijke Stand of door een brief van weigering aan laatstgenoemde ambtenaar toegezonden door diegene van beide ouders die niet in het huwelijk toestemt (vroeger dan de moeder).

Bij ontstentenis van de vader en de moeder — overleden, afwezig of in de onmogelijkheid hun wil te doen blijken — treden de grootouders op; zijn deze het niet eens dan geldt dit meningsverschil als toestemming, terwijl vroeger de toestemming van de grootvader volstond.

Kinderen die de volle leeftijd van 25 jaar niet hebben bereikt, zijn gehouden door een eerbiedige en uitdrukkelijke akte de raad in te winnen hunner ouders, terwijl vroeger deze formaliteit altijd, welk ook de leeftijd was van het meerderjarig kind, vereist was.

De vader en de moeder en bij gebreke van vader en moeder, de grootmoeders en grootvaders kunnen, gezamenlijk of afzonderlijk verzet doen tegen het huwelijk hunner kinderen en nakomelingen zelfs wanneer deze volle 25 jaar oud zijn.

De nieuwe wet stelt aldus de vader en de moeder op gelijke voet; in geval van meningsverschil zal een van hen zich tot de Rechtbank moeten wenden.

Anderzijds zullen de kinderen die meer dan 25 jaar

oud zijn de raad hunner ouders niet meer moeten inwinnen.

2. Zakenrecht.

4. *Bezit van verloren of gestolen bankbiljetten.* — Krachtens het tweede lid van artikel 2279 B. W. kan degene die een zaak verloren heeft of aan wie een zaak ontstolen is gedurende drie jaren, te rekenen van de dag waarop het verlies of de diefstal heeft plaats gehad, haar als zijn eigendom terugvorderen van degene in wiens handen hij dezelve vindt, behoudens het verhaal van laatstgenoemde op degene van wie hij ze bekomen heeft.

Bij de wet van 22 Juni 1953 (Staatsblad 13-14 Juli 1953, 4498) wordt nu aan artikel 2279 van het Burgerlijk Wetboek een zeer belangrijk derde lid toegevoegd luidende als volgt: «Dit recht van terugvordering geldt evenwel niet voor biljetten van de Nationale Bank van België, noch voor biljetten uitgegeven op grond van de wet van 12 Juni 1930, wanneer de bezitter te goeder trouw is.»

3. Verbintenissen en overeenkomsten.

5. *Buitengewone huishuurwetten.* — Bij de wet van 15 Juli 1953 (Staatsblad 20, 21, 22, 23 Juli 1953 - 4650) worden de samengeordende wetten van 10 Maart 1952, houdende uitzonderingsbepalingen in zake huishuur, gewijzigd bij de wet van 29 December 1952, aangevuld. De bijzonderste bepaling van deze wet is dat de huurder een bijkomende verlenging kan genieten tot 31 December 1954, indien hij er zich toe verbindt een normale huurprijs te betalen. Te dien einde betekent hij, op straffe van verval, bij aan de verhuurder gezonden aangetekende brief, uiterlijk de dertigste dag welke die vervaldag voorafgaat, dat hij zich op dit recht wenst te beroepen.

III. RECHTERLIJKE ORGANISATIE EN BURGERLIJKE RECHTSVORDERING.

6. *Indeling van de vredegerichten.* — Bij K. B. van 29 Juni 1953 (Staatsblad 15 Juli 1953 - 4518) wordt de indeling der vredegerichten in vier klassen bepaald volgens de bevolking op 31 December 1952. Bij dit K. B. is een lijst gevoegd van de bevolking per kanton en van de klassen.

IV. ARBEIDSRECHT EN MAATSCHAPPELIJK HULPBETOON.

7. *Uitbetaling van lonen.* — Bij de wet van 22 Juni 1953 (Staatsblad 1 Juli 1953 - 4258) werd de titel der wet van 16 Augustus 1887, betreffende de regeling van de uitbetaling van het loongeld aan arbeiders, gewijzigd als volgt: «Wet tot regeling van de uitbetaling der bezoldiging van de bij een arbeidsovereenkomst verbonden werknemer».

Verder werden een aantal nieuwe bepalingen ingelast betrekking hebbende op de wijze van betaling, de plaats waar en de personen aan wie het loon niet mag uitbetaald worden; strafrechtelijke sancties werden voorzien.

8. *Beroepsziekten.* — De wet van 22 Juni 1953 (Staatsblad 1 Juli 1953 - 4259) wijzigd en vervangt verschillende bepalingen van de wet van 24 Juli 1927 betreffende schadeloosstelling in zake beroepsziekten. Een nieuw artikel (artikel 13 bis) bepaalt dat de door

een beroepsziekte getroffen die begunstigd is krachtens deze wet met een rente, vergoeding of toelage, gehouden blijft tot betaling der bijdragen aan de R. M. Z.

9. *Jaarlijks verlof voor zeelieden der koopvaardij. — Berekening van de ancienniteit. — Bijkomend ancienniteitsverlof, jaar 1953.* — Bij K. B. van 29 Juni 1953 (Staatsblad 3 Juli 1953 - 4310) worden de modaliteiten van toepassing van artikel 6 quinquies van de wetten betreffende het jaarlijks verlof van de loonarbeiders vastgesteld (K. B. 9 Maart 1951, Staatsblad van 29 Maart 1951, wet van 27 Maart 1951, Staatsblad 31 Maart 1951, wet van 27 Mei 1952, Staatsblad van 30 Mei 1952, K. B. 15 December 1952, Staatsblad van 17 December 1952.)

Het arbeidsjaar voor zeelieden der koopvaardij wordt vastgesteld op 226 gepresterde arbeidsdagen en werkloosheidsdagen met arbeidsdagen gelijkgesteld.

Het bepaalt verder de voorwaarden om in aanmerking te komen voor het genieten van het bijkomend ancienniteitsverlof voor het jaar 1953.

10. *Jaarlijks verlof der loonarbeiders. — Berekening van de ancienniteit. — Bijkomend ancienniteitsverlof jaar 1953.* — Het K. B. van 30 Juni 1953 (Staatsblad 3 Juli 1953 - 4311), bepaalt de modaliteiten van toepassing van artikel 6 quinquies van de wetten betreffende het jaarlijks verlof van de loonarbeiders.

Het arbeidsjaar wordt vastgesteld op 226 gepresterde arbeidsdagen en werkloosheidsdagen met arbeidsdagen gelijkgesteld.

Verder worden de voorwaarden bepaald om in aanmerking te komen voor het genieten van het bijkomend ancienniteitsverlof voor het jaar 1953.

11. *Kinderbijslag en bijdragen van werkgevers en niet-loonarbeiders.* — Bij K. B. van 4 Juli 1953 (Staatsblad 9 Juli 1953 - 4394), hetwelk wijzigd het organiek K. B. van 22 December 1938, bedoeld in de wet van 10 Juni 1937 tot uitbreiding van de kinderbijslag tot de werkgevers en de niet-loonarbeiders, worden de kinderbijslagen en de bijdragen van de werkgevers en niet-loonarbeiders verhoogd.

De hoegrootheid der bijdragen hangt af van de aard van het beroep en van het kadastraal inkomen, verschillend naar gelang van de woonplaats van de belanghebbende.

12. *Ontheffing van bijslagen wegens niet tijdige betaling van de aan de R. M. Z. verschuldigde bijdragen.* — Krachtens K. B. van 4 Juli 1953 (Staatsblad 9 Juli 1953 - 4400), houdende tijdelijke afwijking van de bepalingen van artikel 9 van het besluit van de Regent van 16 Januari 1945 betreffende de werking van de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid, zullen de vermeerderingen niet worden opgelegd aan

personen en organismen bedoeld in artikel 9 van het Regentsbesluit van 16 Januari 1945 (Staatsblad van 4 Februari 1945) die binnen de termijnen vastgesteld in lid 2 artikel van hetzelfde besluit, het tweede en het derde provisioneel vierde met betrekking op het derde kalenderkwartaal 1953, alsook het derde, provisioneel vierde met betrekking op het vierde kalenderkwartaal 1953 niet zullen hebben gestort voor zover nochtans de bijdragen betreffende deze kalenderkwartalen respectievelijk werden afgedragen vóór 1 November 1953 of 1 Februari 1954.

13. *Jaarlijks verlof der loontrekkende arbeiders.* — Bij K. B. van 15 Juli 1953 (Staatsblad van 19 Juli 1953 - 4639) wordt het Regentsbesluit van 19 Juli 1949 (Staatsblad van 22-23 Juli 1949) betreffende het jaarlijks verlof der loontrekkende arbeiders grondig gewijzigd. Het bepaalt de verplichtingen van de werkgever ter zake en het bedrag dat hij aan de werknemer moet uitkeren, wanneer deze laatste met verlof gaat of wanneer het contract een einde neemt.

14. *Jaarlijks verlof der loonarbeiders.* — De wet van 27 Juli 1953 (Staatsblad van 30 Juli 1953 - 4743) interpreteert en wijzigt de wetten betreffende het jaarlijks verlof der loonarbeiders, samengeordend op 9 Maart 1951.

15. *Gezinsverlofgeld.* — Het K. B. van 28 Juli 1953 (Staatsblad 31 Juli 1953 - 4765) stelt voor het jaar 1953 het bedrag en de voorwaarden vast om van een bijkomend verlofgeld, «gezinsverlofgeld» genaamd, te genieten.

V. FISCAAL RECHT.

16. *Inkomstenbelastingen. — Belastbaarheid van achterstallige bezoldigingen.* — De wet van 7 Juli 1953 (Staatsblad van 29 Juli 1953 - 4725) vult de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen aan in verband met sommige achterstallige bezoldigingen.

Wanneer door het feit van een openbare overheid of van het bestaan van een geschil, de uitbetaling van bezoldigingen vermeld in artikel 25, § 1, 2°, a, slechts plaats heeft na het verstrijken van het jaar waarop ze betrekking hebben, worden deze bezoldigingen niettemin beschouwd als belastbare inkomsten van bedoeld jaar (artikel 1). Deze bepaling is ook toepasselijk op de aanvullende personele belasting (artikel 2). De belasting of aanvullende belasting verschuldigd op bedoelde bezoldigingen, kan gevorderd of nagevorderd worden gedurende 2 jaar met ingang van 1 Januari volgend op het jaar van de toekenning of de uitbetaling van meerbedoelde bezoldigingen.

Mr H. Boonen.

ROUWHULDE AAN DE NAGEDACHTENIS VAN STAFHOUDER H. STUYCK

Op 7 October had op de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, een plechtige zitting plaats van rouwhulde aan de nagedachtenis van de betreurde Stafhouder Henri Stuyck.

Wij delen hieronder de tekst mede van de spreekbeurten welke werden gehouden.

Rede van de Heer Ch. Van Hal, Voorzitter der Rechtbank van Eerste Aanleg.

Door het overlijden van Stafhouder Henri Stuyck ondergaat de balie van Antwerpen een pijnlijk en onherstelbaar verlies. Dit verlies wordt door de Rechtbank diep gevoeld.

Mijnheren, ik zal eenvoudig zijn, want eenvoudig past de overledenen en eenvoudig was Stafhouder Stuyck. Eenvoud in zijn levenstrant en omgang,

eenvoud die enkel geëvenaard werd door zijn grote verdiensten, zijn diepe rechtskennis, zijn noeste werkkraft en zijn onwrikbare onafhankelijkheid.

Hij was een groot advocaat ten volle bewust van de verantwoordelijkheid die hij te dragen had zo als raadsman van diegenen die hem raadpleegden als in de hoedanigheid van medewerker van het Gerecht.

Stafhouder Henri Stuyck werd geboren te Antwerpen op 12 Augustus 1884 en behaalde reeds de 9^e October 1906, dus wanneer hij juist 22 jaar was geworden, zijn diploma van doctor in de rechten. Hij deed zijn stage bij Mr Alphonse Ryckmans wiens medewerker hij bleef tot aan dezes overlijden in 1931. De uitzonderlijke hoedanigheden van stafhouder Henri Stuyck vonden in de Balie het gunstig milieu voor hunne ontwikkeling en weldra stond Mr Stuyck bekend als een der meest vooraanstaande advocaten van Antwerpen. Zijn rechtskunde en onafhankelijkheid, zijn kiesheid en eerlijkheid werden door zijn confraters opgemerkt en geapprecieerd zodat hij gekozen werd om deel uit te maken van de raad der orde der advocaten van 1926 tot 1930 en van 1933 tot 1953 dus tegen alle gewoonten in gedurende twintig achtereenvolgende jaren gedurende dewelke hij van 1933 tot 1937 secretaris der orde was en van 1937 tot 1939 stafhouder. Als stafhouder bleef Mr Stuyck steeds gelijk aan zich zelve, 't is te zeggen, eenvoudig, nauwgezet, standvastig en ten volle bewust van de verantwoordelijkheid die op hem rustte.

Voor diegenen die hem hun belangen toevertrouwde was stafhouder Stuyck een scherpzinnig raadsman. Geen krachtinspanning, geen opzoekingen vielen hem te zwaar om het goed recht van diegenen die hem hun vertrouwen geschonken hadden te doen zegevieren. Zijn bundels waren toonbeelden van zorgzaamheid en volledigheid: pleitnota's, besluiten, rechtspleging, rechtsleer, rechtsspraak, briefwisseling waren er volledig in te vinden, alles op zijn plaats gerangschikt. Maar stafhouder Stuyck bekommerde zich niet alleen om de juridische kant der belangen die hem werden toevertrouwd ook de morele kant belangde hem aan en wanneer ik zo juist heb gesproken van het goed recht van diegenen die hem hunne belangen toevertrouwden dan bedoelde ik daarmede dat stafhouder Henri Stuyck alvorens een zaak te behartigen er nauwkeurig niet alleen de juridische kant maar ook de morele kant van onderzocht en slechts zijn medewerking verleende wanneer hij desaangaande geheel en gans gerust was gesteld. Voor de stagisten was hij een ervaren leidsman die hen niet alleen het juridische uitzicht van de praktijk aanleerde maar ook de stelregel van de advocatuur voorhield.

Voor diegenen zijner confraters die bij de behandeling ener zaak stafhouder Stuyck als tegenstrever hadden was hij een hardnekkig maar hoffelijk en eerlijk debatter. Voor diegenen zijner confraters die moeilijkheden ondervonden in het uitoefenen van hun soms kies ambt, was hij een wijs en bedreven raadsman. Voor de Rechtbank was hij een scherpzinnig, gewetensvol en onafhankelijk medewerker wiens medewerking wij allen op prijs stelden. Wij betreuren ervan verstoken te zijn.

Ik twijfel er niet aan dat stafhouder Stuyck reeds de hoge beloning zal verkregen hebben waarop zijn hoge verdiensten aanspraak mogen maken.

Aan de Balie van Antwerpen, aan de familieleden van stafhouder Stuyck bied ik in naam van de magistraten van de zetel en in mijn eigen naam de uitdrukking aan onze gevoelens van innige deelneming en geef hun de verzekering dat bij ons allen de nagedachtenis van stafhouder Henri Stuyck zal blijven

voortleven als zijnde deze van een groot advocaat en verdienstelijk man.

* * *

Rede van de Heer H. Sabbe, Procureur des Konings.

De balie van Antwerpen onderging een zeer gevoelig verlies door het onverwacht heengaan van één harer oudste en meest representatieve leden: Meester Henri Stuyck.

Zeven en veertig jaren lang was de gewezen Stafhouder, Mr Henri Stuyck, zeer actief en daadwerkelijk deelachtig in hte dagwerk van onze Antwerpse rechterlijke wereld. Hij was er geleidelijk in vergroeid en vergrijsd, als een inherent en onmisbaar deel, met zulk een bekwaamheid en ervaring, met zulk een grondige kennis van de rechtswetenschap en met zulk onbetwist gezag in de beoefening zijner praktijk, dat hij moest gelden, voor velen, als een wijze raadgever, en voor allen als een geleerd civilist die, met een algemene erkenning en met een waarachtige eerbied, werd omringd.

Toen Mr Stuyck kortgeleden ons ontviel had hij niets van zijn geestelijke gaafheid verloren en de stille schittering van zijn voornaam figuur blijft heden nog over ons allen naglanzen.

Mijnheer de Stafhouder Stuyck was uiteraard een zeer eenvoudig en bescheiden man. Hij leidde een kalm bestaan, buiten alle wereldse drukdoenerij, buiten de bekommelingen van een stoffelijk gezinsleven, maar teruggetrokken in gematigde en evenwichtige zelfbeheersing, in onverstoorbare minzaamheid. Geheel zijn leven besteedde hij, onafgewend en met rustige toewijding, aan zijn geestelijke bespiegeling en aan zijn geliefkoosde studie en beoefening van het Burgerlijk Recht. Aldus had hij als rechtsgeleerde verworven een onbaatzuchtige adeldom en een zelfvergeten goedheid. In het teken van dit licht had hij zijn natuurlijke levensbetrachting bepaald. Van huis uit droeg hij in zich, als een klaar bezit, de eerbied voor het Recht en erkenning der rechtsbetrachting van alle mensen.

Als advocaat en als rechtsgeleerde was hij van goeden huize.

In November 1906 werd Meester Henri Stuyck bij de Antwerpse balie ingeschreven en trad hij als jong stagiaire in de aanzienlijke studie van zijn patroon wijlen Mr Alphonse Ryckmans. Jaren van volhardende studie en arbeid, jaren van toewijding en zelfverloochening, moesten hem opleiden in de burgerlijke rechtswetenschap, van nieuweling tot leermeester, zodat weldra zijn patroon, Mr Ryckmans, in hem erkende een betrouwbaar en bestendige medewerker.

Aldus tekende zich in de professionele activiteit en in de bekwaamheid van Mr Henri Stuyck een staag klimmende lijn, een rustig stijgende weg die deze stille werker opvoeren zou tot de lauweren der heerlijkste ontplooiing zijner zelfbestemming als advocaat en als rechtsgeleerde. In 1937 werd Mr Stuyck, als de eerste onder zijn gelijken, tot de functie van Stafhouder der Balie van Antwerpen verkozen. Dit hoogtepunt, in het aanzien en in de waardering van zijn confraters, heeft Mr Stuyck in latere jaren nooit meer verlaten. Met mildheid en met mededeelzaamheid, in de werk-kamer, in de rechtbank en in de wandelzaal van dit Gerechtshof, voor jong en oud, heeft hij zijn rechtskennis en zijn ervaring, als een rijk-gestoffeerde rechtsencyclopaedie, ten dienste gesteld.

Zó is Mr Henri Stuyck onverminderd uit ons rechterlijk midden heengegaan als een stille, wijze man en als een groot en waardig mens.

Op deze uiterste grens van een merkwaardig vervulde taak is het een zeldzaam voorrecht een voorbeeldig lid van de Balie te kunnen beoordelen en huldigen, — niet op grond van 'op zich zelf staande monu-

menten, maar naar de duidelijke bedoeling van zijn gehele leven.

En zó kan men, — in de aanwezigheid en in het aanschijn van de nagedachtenis van wijlen Stafhouder Henri Stuyck, ééns te méér van mening zijn dat de drang naar rechtschapenheid, dat het evenwicht tussen geest en gevoel, dat erbarming en naastenliefde de mensen, die van goeden wille zijn, allerwege bezielen.

Deze opperste hulde heeft de bescheiden, wijze man, Stafhouder Henri Stuyck, van de balie, van de rechterlijke gemeenschap en van de ganse beschaafde samenleving, in ruime mate verdiend.

Mijnheer de Stafhouder, namens de leden van mijn Parket en uit mijn persoonlijke naam, bied ik U en de Antwerpse balie de betuiging onzer innige deelneming in het groot verlies dat U getroffen heeft. De lichte herinnering van het toonbeeldig leven van Stafhouder Henri Stuyck blijft in ons aller harten als een weldaad bewaard.

* * *

Rede van Mr A. Mullens, Voorzitter van de Kamer der Pleitbezorgers.

De Pleitbezorgers bij deze Rechtbank sluiten zich volmondig aan bij de roerende hulde die meer gezagvolle autoriteiten aan de duurzame nagedachtenis van wijlen oud-stafhouder Mr Henri Stuyck hier hebben gebracht.

Laat ons echter toe, met nadruk te onderlijnen, dat wij Pleitbezorgers zó lang en zó bestendig in voeling waren met deze rijk begaafde advocaat, vermits zijn geliefkoosd terrein de Burgerlijke Rechtbank is geweest.

De ouderen onder ons zagen hem schuchter opdoemen in de schaduw van die grootmeester der Balie Alphonse Ryckmans, om nadien aan diens zijde, zijn sterke persoonlijkheid te drukken op al wat hij onder deze hoge leiding ondernam.

Hoe minzaam en hartelijk was zijn omgang, hoe ruim en vast zijn rechtskennis en zijn overtuiging.

Wijlen Mr Stuyck werd eerst dan voor goed zichzelf, wanneer de Balie hem het roer in handen gaf, korte tijd voor de laatste wereldbrand...

De ijverige rechtsgeleerde ontpopte zich tot een vastberaden Stafhouder en zijn toegenegen confraters hielden hem ongewoon lang in de Raad der Orde.

Deze stoere werker droeg heel ras de last der jaren, en zijn rijzige gestalte boog weldra voor de kwaal die hem ontijdig moest wegslepen uit de kluis waar hij zich voorbarig terugtrok.

Het verdwijnen van een zó hoogstaand Stafhouder en advocaat is een zwaar verlies én voor de Balie én voor de achtbare familie, en wij bieden U, heren leden der Orde en der Balie, de uitdrukking van ons diepgevoeld medeleed.

* * *

Rede van Mr R. Victor, Stafhouder der Balie.

In naam van de Balie spreek ik U mijn zeer oprechte dank uit voor de woorden van lof en waardering die U wel hebt willen wijden aan de nagedachtenis van de zeer betreurde Stafhouder Mr Hendrik Stuyck. Niemand is meer dan hij gedurende gans zijn leven, dat steeds gekenmerkt is geweest door de uiterste eenvoud, afzijdig gebleven van alle huldeblijken, doch al degenen die hem kenden hebben steeds voor

deze mens in hun hart een gevoel gedragen van diepe bewondering en van grenzeloze eerbied. En het is een tragische omstandigheid dat wij slechts thans, naar aanleiding van zijn verscheiden, uiting kunnen geven aan de gevoelens die ons te zijnen opzichte bezielde.

Geen verlies kon de Balie zwaarder treffen dan het heengaan van deze grote advocaat, van deze uitmuntende stafhouder en van deze beminnelijke mens. Het is ons een pijnlijk gevoel te moeten beseffen dat wij zijn vertrouwde verschijning niet meer zullen ontmoeten in ons gerechtsgebouw, met zijn kalme en rustige tred, zijn ietwat gebogen gestalte, zijn bleek gelaat omkranst met het zilveren haar, en dat wij niet meer zullen kunnen blikken in die ogen waaruit tegelijkertijd scherp verstand en kinderlijke goedheid spraken. En het is voor ons allen een gapende leegte, nu wij weten dat het ons niet meer mogelijk zal zijn een beroep te doen op zijn ontzaglijke kennis, op zijn grote ondervinding en op zijn scherp doorzicht.

Te midden van de woelingen van deze tijd, te midden van de onstuimige evolutie der ideeën en der gebruiken stond de Heer Stafhouder Stuyck in ons midden als de belichaming van de grote traditie der advocatuur met al haar meest verheven deugden; sterk als een rots bleef hij onverzettelijk trouw aan al wat de grootheid van ons beroep heeft uitgemaakt doorheen de tijden: onverdroten arbeid, volstreekte onafhankelijkheid, brede menselijkheid, offervaardigheid en onbaatzuchtigheid.

Doch wanneer, gelukkig, velen in ons midden deze beroepsdeugden in ere houden, was Stafhouder Stuyck een van de zeldzame figuren die heel hun leven uitsluitend wijden aan de dienst van het recht en hierbij de vreugde smaken van het vervullen van een werkelijk apostolaat. Hij heeft inderdaad nooit voor iets anders geleefd; hij kende geen andere belangstelling, hij had geen andere passie of zelfs liefhebberij; noch de zoete heerlijkheden van het gezinsleven, noch de vervoering van de politieke strijd, noch de uitingen van de kunst in haar menigvuldige vormen waren van aard hem te kunnen afleiden van de enige belangstelling die het doel was van zijn leven: de studie en de practijk van het recht. En zo stond hij in dit leven voorzeker zeer vereenzaamd, doch met een vurige, al weze het een beheerste, begeestering voor het vervullen van de taak die hem was toebedeeld geworden.

Deze onafgebroken studie, dit volledig opgaan in de rechtsbeoefening, hadden hem geleid tot een onbetwist meesterschap en op het gebied van het burgerlijk recht was hij voorzeker een van de sterkste autoriteiten onzer Balie.

Hij zette een traditie voort waarin hij was opgeleid in de studie van zijn patroon Stafhouder Ryckmans, met dewelke hij zovele jaren heeft samengewerkt en die een van de grootste figuren geweest is waarop onze Balie rechtmatig fier mag zijn. Uit dit cabinet, waarin zo talrijke vooraanstaande juridische geesten gevormd zijn geworden, heeft hij een overtuiging meegedragen welke heel zijn leven heeft bepaald en welke zo lijnrecht staat tegenover sommige recente opvattingen die de advocaat zouden willen drijven in de lijn der specialisatie en der technische spitsvondigheid. Voor Stafhouder Stuyck stond het vast dat de advocaat in de allereerste plaats een humanist diende te zijn, aan wie geen enkel van de aspecten van het juridisch leven vreemd mocht blijven. En al was hij er stellig van overtuigd dat de principes van het burgerlijk recht, zoals ze gesmeed zijn geworden doorheen de eeuwen, de stevige ruggegraat vormen van elke rechtsordening, pleitte hij met evengroot genoegen voor de rechtbank van koophandel en voor

de strafrechtbank, als voor de burgerlijke kamers en had hij de bijzonderheden van de verschillende rechts-takken evenzeer doorgrond als deze van het civiele recht. Hij was ervan doordrongen dat alle rechts-normen, tot welke groep ze ook behoren, slechts de neerslag zijn van menselijke verhoudingen en dat de technische instrumenten, welke wetgeving, rechtsleer en rechtspraak ten onzen dienste stellen — en met dewelke hij op de meest volmaakte wijze vertrouwd was — slechts middelen zijn tot het nastreven der eeuwige gerechtigheid.

De advocaat diende dan ook, naar zijn overtuiging, in de eerste plaats de vertrouwensman te zijn die de cliënt de weg wijst en die hem helpt en steunt in alle aangelegenheden des levens. Onbegrensd vertrouwen aan de ene zijde, volledige oprechtheid, offervaardigheid en menselijke goedheid aan de andere zijde, zo zag Stafhouder Stuyck de verhouding tussen cliënt en advocaat.

Op hetzelfde hoge ethische plan, waarop hij de uit-oefening van zijn rechtspraktijk had verheven, bracht Stafhouder Stuyck de confraternele verhoudingen tus-sen de advocaten onderling en aan alles wat van aard was deze goede confraternele verhoudingen te hand-haven en te bevorderen had hij volledig zijn hart verpand. Niemand was beter op de hoogte dan hij van de meest delicate vraagstukken der deontologie; nie-mand mocht ooit meer dan hij het levend geweten van de Balie worden genoemd.

Dat hij door zijn confraters talrijke malen gekozen werd tot lid van de Raad der Orde, dat hij verheven werd tot het stafhouderschap was volkomen vanzelf-sprekend omdat niemand meer dan hij deze waardig-heden verdiende, doch het mag onderlijnd worden dat zijn confraters zozeer gesteld waren op zijn aanwezig-heid in de Raad der Orde, dat, waar het gebruikelijk is dat een advocaat nooit meer dan vijf jaar achter-eenvolgens lid blijft van deze Raad, zijn confraters hem gedurende de laatste veertien jaren onafgebroken het lidmaatschap hebben opgedragen, omdat zijn aan-wezigheid aldaar haast onmisbaar was.

Zijn encyclopedische kennis, zijn rechtvaardigheids-zin, zijn hoog verantwoordelijkheidsgevoel, zijn stijl-vaardigheid en zijn ervaren wijsheid maakten hem tot de onontbeerlijke betrouwbare gids, onder wiens hoede alle klippen veilig konden worden omzeild.

Zijn confraters hebben dan ook steeds — tot het misbruik toe — beroep gedaan op zijn welwillend en wijs advies, zij hebben hem geraadpleegd in alle deli-cate en moeilijke aangelegenheden en er is er geen die niet door hem op de meest hartelijke en vriend-schappelijke wijze geleid of gesteund of geholpen is geworden. Zijn confraters bijstaan met al zijn gaven van geest en hart was hem een opperste levens-vreugde.

Hij was een diep gelovig mens en in evangelische eenvoud ging hij volkomen op in de beoefening der christelijke deugden. Het is de schone eenheid geweest van zijn leven dat hij de uitoefening van zijn beroep volkomen natuurlijk inschakelde in het stel levens-normen die zijn godsdienstige bezieling hem oplegde; vandaar de hoge levensernst die heel zijn beroeps-activiteit beheerste en de als het ware religieuze wijding die straalde uit heel zijn persoonlijkheid.

Zo heeft hij geleefd, eenzaam en sterk, op een plan dat hoog verheven was boven de dagelijkse strijd om het verwerven van eerbewijzen of om het verzorgen van materiële belangen, in een sfeer van zuivere geestelijkheid en ethische waarde, die in onze tijd voor de meesten zo ongenaakbaar schijnt.

Wat hebben ze het verkeerd voor degenen die soms met meewaren gedacht hebben aan het leven van deze eenzame man, in het donkere huis, in de enge straat. Want in deze atmosfeer uit een andere tijd, te midden van zijn mahoniehouten meubelen en zijn boeken, leidde Stafhouder Stuyck een bestaan van een geeste-lijke intensiteit die zelden werd geëvenaard.

Zo zal zijn beeld in ons allen blijven leven, zo zal Stafhouder Stuyck voor al de leden van onze Balie de verpersoonlijking blijven van het edelste dat in ons beroep kan worden nagestreefd en zo zal ongetwijfeld zijn hoogstaand voorbeeld een lichtend spoor achter-laten dat zijn confraters zal leiden en bezielen.

Dat ook U, Mijne Heren, hem ziet in dezelfde stralenkrans als wij, dat ook U hem in hoge mate hebt gewaardeerd en dat U hebt willen delen in onze rouw, ontroert ons zeer en stemt ons tot grote dankbaarheid.

* * *

Op Maandag, 12 October, werd door de Rechtbank van Koophandel eveneens op een plechtige zitting hulde gebracht aan de nagedachtenis van de betreurde overledene.

* * *

Rede van de Heer R. Goris, Voorzitter der Rechtbank van Koophandel.

De droeve eer valt me te beurt, in naam van de Rechtbank van Koophandel, een laatste hulde te brengen aan de nagedachtenis van de Heer Henri Stuyck, Oud-Stafhouder van de Balie van Antwerpen.

Ik heb behoord tot die bevoorrechten, die zich tot zijn vrienden mochten rekenen.

Ik heb Stafhouder Stuyck als jurist, als raadsman, als advocaat en ook als mens gekend.

En het eerste dat opvalt, wanneer wij vandaag dat sobere, zuiver-schone leven overschouwen, dat recht als een kling voor ons ligt, is de éénheid ervan.

Stafhouder Stuyck behoorde inderdaad tot die begenadigd weinigen wien het gegeven is, hún jeugd rechtlijnig door te trekken, zonder weifeling of afwijking, steeds in dezelfde geest: van huize uit, doorheen College en Universiteit tot aan de drempel van een edel beroep.

En dat beroep heeft hij met zijn leven vervlochten tot een geheel van stille, discrete schoonheid.

Als jurist was hij scherp, zorgzaam en pijnlijk nauwgezet bij het waarden van de rechtspraak; klaarziend en eerlijk-hard bij het weger van de kan-sen van een geding.

Als raadsman was hij gezegend met die goed-moedige mensenkennis die hem de belangenconflicten deed bekijken met een ietwat sceptische humor. Een humor die ontspanning bracht in de bespreking en ten slotte — uit de aarzelende, soms terughoudende confidenties van de rechtzoekenden — de waarheid in de rechtsverhoudingen te voorschijn haalde.

En dan kwam zijn eigen oordeel: rustig, bezadigd, nuchter, afgemeten aan een ruime en eerlijke ervaring en steeds geformuleerd met een tactvolle eerbied voor persoonlijke gevoelens.

Als advocaat, was hij niet de man met de schitte-rende welsprekendheid, maar wél die van de strenge, klassiek opgebouwde argumentatie, zorgvuldig her-leid tot het essentiële, het doorslaande. Dat kon hij voordragen met een krachtadige en directe oprecht-heid, als een sluitend en overtuigend geheel. Een ge-heel dat de stempel droeg van zijn onkreukbare inte-griteit.

Het was merkwaardig, hoe die zachte, bijna timide man, zich in een debat kon geven, met een wonderlijke vastheid van inzicht en een strijd bare hardnekkigheid.

Onder de hoffelijkheid van zijn betoog voelde men duidelijk dat het Stafhouder Stuyck méér te doen was om recht en rechtvaardigheid, dan om onmiddellijke en tastbare belangen. Op die ogenblikken ontdekte men, dat hij boven zijn beroep was uitgegroeid. Het was voor hem een cultus geworden en een priesterschap.

Ook was hij — spijs de dienstbaarheden van zijn arbeid de ideaal-zoekende Humanist gebleven die, in stille ingetogenheid het schone in Kunst en Letteren kon waarderen.

Maar vóór alles was hij jurist, de advocaat, die zich niet door andere bekommernissen liet afleiden, tenzij door de hogere belangen van zijn beroep, als Secretaris en later als Stafhouder van de Balie, of ook nog door zijn medewerking aan goede of godsdienstige werken.

Want Stafhouder Stuyck was ook een gelovig man. Simpel en vast, met eenvoudige vroomheid, heeft hij zijn overtuiging door het leven gedragen.

Hij heeft zijn godsdienst beleefd.

En die beleving beheerste zijn bestaan, hield hem recht in zijn werk en men voelde ze aan, stil, maar écht en werkdag in zijn raadgevingen, in zijn beoordeling van conflicten en vooral in zijn grenzeloze toewijding.

Persoonlijk heb ik zijn vriendschap mogen genieten.

En zo heb ik ook de mens in hem leren kennen, hoogschatten en liefhebben.

Want Meester Stuyck was een in-goed mens, ongekunsteld en oprecht in zijn omgang en gezegend met die ootmoed die eigen is aan hen, die in de rangorde van hun bekommernissen, aan het innerlijk, aan het geestelijk leven, ééns en voor altijd de voorrang hebben geschonken.

De gedachte aan het «Unum Necessarium» aan het «Enige Noodzakelijke» verliet hem nooit en daarom was ook iedere eerzucht — buiten het kader van zijn beroep — hem vreemd.

Met enige meewarigheid in zijn goedmoedig begripen volgde hij het jachtige leven van zijn stadgenoten. Hij kende hun streven, hun rusteloosheid, hun trekken en reizen; maar zelf — in zijn grote ervaring van mensen en dingen — was hij van alle reis terug nog vóór ze was begonnen.

Hij was een man die in het leven méér gegeven heeft dan ontvangen, die vastberaden en moedig bleef, daar waar de Voorzienigheid hem had geplaatst en — die als laatste van een oude Antwerpse familie — zijn stad, waar hij innig veel van hield, niet wilde verlaten, wanneer het krijgsgeweld haar kwam teisteren.

Zó zal dan Stafhouder Henri Stuyck in onze herinnering staan: als een groot Christen, een bekwaam jurist, een talentvol, strijdbaar advocaat, een goed en edel mens.

Zijn nagedachtenis zal voor ons de blijvende les bevatten van een leven, waarin alles tot éénheid en gedegenheid was vergroeid en dat onvrijwillig voor onze geest de klassieke, zuivere lijnen oproept van een Griekse tempel...

Mijnheer de Stafhouder,

De Balie van Antwerpen heeft in Oud-Stafhouder Stuyck een der sieraden van haar Orde verloren en onze stad een goed en een wijs mens.

Er is een Rechtvaardige heengegaan.

De Rechtbank van Koophandel deelt zeer oprecht in uw verlies...

En haar Voorzitter — die méér dan een kwart eeuw met Meester Stuyck mocht samenwerken en die in hem — tijdens donkere dagen — niet alleen een raadsman, maar ook een steun en een vriend mocht vinden; biedt U ook in zijn eigen naam, de betuiging van zijn diep medeleed.

De naam van de Heer Stafhouder Henri Stuyck, zal in de Rechtbank van Koophandel met ere en zijn nagedachtenis met ontroering bewaard blijven.

* * *

Rede van de Heer H. Schoonen, Referendaris der Rechtbank van Koophandel.

In naam van mijn Collega's en in mijn naam, sluit ik mij bij de vorige spreker, de Heer Voorzitter van deze Rechtbank aan, om de Orde van de Advocaten te bieden, de uitdrukking van onze innige deelneming, om het zware verlies, door de Orde geleden, in de persoon van de Heer Henri Stuyck, oud-Stafhouder van de Balie.

Is de Balie in rouw; zo voelen wij, Referendarissen, dat treuren even diep.

De Heer Voorzitter, René Goris, genoot het voorrecht, de Heer Stafhouder, ons al te vroeg ontvallen, intiem te kennen, en beter dan ik het vermag, heeft hij ons gekenschetst, niet slechts de man, zoals die was, maar ook de advocaat en tevens belicht de karakteristieke eigenschappen van een persoonlijkheid.

Er werd ons gezegd hoe sterk hij gehecht was aan zijn land en hoe hij in den vreemde niet vond, wat hem in hoge mate behagen kon.

Maar in de innigheid van zijn zeer ontvankelijk gemoed, vond hij toch de weerschijs der schoonheid, die hij diende zijn leven door.

Hij was niet alleen een stille in den lande, hij was ook een stille in de ziel, maar open, wijd open was die voor het schone van zijn beroep, voor het verhevene van zijn geestesovertuiging.

In de Kempen, op de heide, het eenzaam dorre land, leerde hij naar verre einders zien, begripen wat in hem leed en streed en daar werd zijn denken breed en goed.

En in die streek, een zee van zand, een brand van licht, een weelde van purper, daar bracht die man, de filosoof, de rechtsgeleerde met voorliefde zijn zeldzame ogenblikken van rust en ontspanning door, indien hem dat soms gegund werd, want Meester Stuyck was vooreerst en vooral een werker, de werker.

Gevormd tot die hoge, veelomvattende discipline van de Orde door zijn patroon Meester Ryckmans, verliet hij deze met leedwezen bij diens afsterven, in 1931, na vijf en twintig jaar trouwe en verlichte samenwerking, en zo ontwikkelde hij zijn gaven van uitstekend rechtsgeleerde, gaven die ieder hem gerechtvaardigd erkende.

Inmiddels vereerden zijn confraters hem, door hem te verkiezen tot lid van de Tuchtraad, waar hij Secretaris bleef van 1933 tot 1937.

Meer nog, hij werd ook verkozen tot Stafhouder.

Bij de Rechtbank van Koophandel kwam hij dikwerf pleiten, voornamelijk in zaken van zee- en scheepvaartrecht, en ik leerde hem kennen in de volle bloei van zijn carrière, toen wij nog gevestigd waren in de ouderwetse lokalen van de Beurs.

De vertogen van Meester Stuyck waren klaar en duidelijk, zonder onnuttige uitwijding, verklarend het feit en het recht, als ware rechtskundige. En altijd

was hij hoffelijk tegenover zijn tegenstrevers.

Zijn pleidooien waren volledig, zijn bewijsvoering sluitend, zijn bundels zorgzaam geschikt en aangetekend.

Hij bewees dat hij onbetwistbare eigenschappen van oprechtheid bezat, en hij zich enkel leiden liet door zijn hoogstaand beroepsgeweten.

Ook deze eigenschappen werden door zijn confraters, zonder uitzondering, erkend en gehuldigd; in vele gevallen werd hij aangeduid om handelsbetwistingen als scheidsman te regelen.

Zulks getuigt immers, dat hij niet slechts de wetenschap van het recht volkomen beheerste, maar tevens bezat de kunde van de mens en het ware begrip van zakenkennis.

Als man van studie, had hij ter beschikking een uitgebreide boekenverzameling, waarmede hij de schoonste uren van zijn leven doorbracht, om, door zijn onderlegdheid en zijn kennis in de allereerste plaats, zijn medemensen behulpzaam te zijn.

Meester Stuyck heeft geleefd een bestaan van rechtschapenheid en van adel, eenvoudig en mooi, verwijderd van het gewoel, als ware intellectueel.

Schijnbaar weinig toegankelijk en koel, was hij integendeel minzaam, innemend zodat onze betrekkingen steeds hartelijk en aangenaam waren.

Wij zullen in onze gedachten van hem bewaren, het beeld van een man van eer, een man van wetenschap, die heenging maar op de wereld blijvende indrukken en sporen naliet van hetgeen hij zegde, van al wat hij deed.

Ik bid U, Heer Stafhouder, te willen vertolken, aan zijn nabestaanden, onze ware betuiging van leedwezen en onze rouwende maar oprechte hulde.

* * *

De Heer Stafhouder bedankte in naam van de Balie in ongeveer dezelfde bewoordingen als voor de Rechtbank van Eerste Aanleg.

TIJDSCHRIFTEN

De Gemeentekeure, n° 54 — September 1953.

Actuele vraagstukken. — Toepassing van de nieuwe dienstplicht. — Uittreksels uit de akten van de burgerlijke stand. — Het geldelijk statuut van het personeel der gemeenten en der C.O.O. — Danspartijen. — Politie op vervoer. — Reispassen. — Politie. — Openbare onderstand. — Nieuwe wetsbepalingen aangaande het huwelijk. — De ouderlijke macht.

Nederlands Juristenblad, afl. 35 — 17 October 1953.

Mr J. T. Asser, Uniform Zeerecht (II, slot). — Nogmaals faillissement en art. 96 lid 3 van de wet op de materiële oorlogsschaden. — Nota in zake Rechterslijke Macht.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris - ambt en Registratie, n° 4317 — 17 October 1953.

Prof. Mr. Ph. A. N. Houwing, De inhoud van de verbintenis en de overmacht (II). — J. v. d. Bosch, Enige opmerkingen over de toepassing van art. 101, letter b der Registratiewet. — C.L. Hecker, De positie van de schuldeiser m.o. Prof. Mr. J. C. van Oven.

Journal des Tribunaux, n° 3994 — 18 octobre 1953.

René Thanon, Le Procès qui fixa le propriété du Palais de Justice. — Jurisprudence.

Journal des Tribunaux d'Outre-Mer, n° 40 — 15 octobre 1953.

Baron le Maire de Warzee, La réforme de l'organisation des juridictions indigènes du Ruanda-Urundi. — Jurisprudence.

Revue de l'Administration et du Droit Administratif de la Belgique, 10me livraison.

L. Stichelbault, Etat civil. — Le consentement des ascendants en matière de mariage. — Commentaire de la loi du 14 juillet 1953 modifiant les chapitres I et III du Titre V du Livre I du Code civil. — Fr. Gettemans, Etat civil et nationalité. — Législations étrangères en matière d'état civil et d'indigénat.

Revue Générale des Assurances et des Responsabilités, n° 7 — juillet - août - septembre 1953.

Jean Fonteyne, De la nature du dommage causé par les lésions physiques. — Paulette Marchal, Usage de ce pouvoir non requis. — Absence le contrat indifférente. — S. Waterschoot, Infiltration d'eau par les portes; Non-responsabilité du transporteur. — Paulette Marchal, Soldat inexpérimenté recevant l'ordre de conduire.

Recueil Dalloz de Doctrine de Jurisprudence et de Législation, 34e cahier — 15 octobre 1953.

Jacques Donnedieu de Vabres, L'article 13 et les décrets-lois. — R. Savatier, La récusation des assesseurs des tribunaux paritaires. — L'exécution corrélative des obligations du bailleur et du preneur de bien rural. — R.S. La résiliation obligatoire du bail à métayage, en cas de retards dans la fourniture des redevances. — G. R. Les conditions d'exercice de la faculté d'abandon du navire et du fret.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"